

1 Paskaita

Nuo ko priklauso bažnyčios sveikata?

Įžanga: Pirmiausia noriu padėkoti už kvietimą atvykti ir čia kalbėti. Su žmona nekantriai laukėme šios konferencijos ir džiaugiamės galėdami čia būti!

Noriu pradėti patikindamas jus, jog neatvykau čia kaip ekspertas. Aš esu lygiai toks pats pastorius, kaip ir jūs, broliai. Aš jaučiuosi ekspertu tik dvejose srityse- savo silpnume ir savo kasdieniame poreikyje, priklausomybėje nuo Jėzaus. Tačiau jau 30 metų dirbu pastoracinį darbą ir iš Dievo malonės išmokau kai kurių dalykų, kurie labai padėjo mūsų bažnyčiai.

Mano tikslas yra pasidalinti apie pamokslavimą ir apie bažnyčios vyresniųjų tarnystę. Tačiau pirmiausia norėčiau pakalbėti apie bažnyčios sveikatą. Pamokslavimas ir bažnyčios ganymas nėra patys iš savęs tikslai, kuriuos reikia pasiekti- jie neegzistuoja dėl savęs. Tai yra Dievo nustatytos priemonės, su kuriomis rūpinamasi bažnyčių sveikata. Tai aiškiai matome Laiške Efeziečiams 4 skyriuje.

Efeziečiams 4, 11-16 Ir Jis paskyrė vienus apaštalais, kitus pranašais, evangelistais, ganytojais ir mokytojais, ¹² kad išlavintų šventuosius tarnavimo darbui, Kristaus kūno ugdymui, ¹³ kol mes visi pasieksime tikėjimo vienybę ir Dievo Sūnaus pažinimą, tobulai subręsime iki Kristaus amžiaus pilnatvės saiko, ¹⁴ kad daugiau nebebūtume kūdikiai, siūbuojami ir nešiojami bet kokio mokymo vėjo, žmonių apgaulės, gudrumo, vedančio į paklydimą, ¹⁵ bet, kalbėdami tiesą meilėje, augtume visame kame į Jį, kuris yra galva- Kristus. ¹⁶ Iš Jo visas kūnas, suderintas ir stipriai sujungtas įvairių raiščių, pagal savo saiką veikiant kiekvienai daliai, auga, kad ugdytų save meilėje.

Įsteigdamas Dievo Žodžio tarnystę, Dievas nori statydinti Kristaus kūną, kad žmonės augtų iki Kristaus pilnatvės saiko. Dievas trokšta dvasinio augimo ir dvasinės sveikatos.

Kaip žinote, Amerikoje daug dėmesio yra skiriame bažnyčios augimui. Vyrų skatinami išleisti daug pinigų naujausioms technologijoms, garsui, muzikai ir pan. Jie mokomi, kaip sakyti „pramoginius“ pamokslus. Ir - tai "veikia". Kai duodate žmonėms tai, ko jie nori, nesudėtinga surinkti didelę minią. Tačiau pagrindinis bažnyčios tikslas, kurį matome Rašte, yra ne surinkti didelę minią žmonių, bet padėti žmonėms augti panašumu į Kristų. Biblinis tikslas yra bažnyčios sveikata.

Prieš kelis metus pas mus apsilankęs pastorius sakė, jog, jo manymu, mūsų bažnyčia yra sveikiausia iš visų jo matytų bažnyčių. Tai yra pats geriausias dalykas, kokį kas nors galėtų pasakyti apie „Harvest“ bažnyčią. Bet mes turime daugybę problemų. Pas mus kūne yra susiskaldymų, yra vyresniųjų, kurie supykę mus paliko. Turime jaunų žmonių, kurie nusisuka nuo Viešpaties. Mes nesame pakankamai orientuoti į evangelizacijas. Mes nepasikliaujame malda tiek, kiek turėtume. Mes tikrai dar „neatvykome“- nepasiekėme brandos. Tačiau štai ko mes nuolat siekiame- „Kaip mums tapti „sveikesniems“?“

Nuo ko priklauso bažnyčios sveikata? Kas nulemia sveikatą?

1. **Jėzus** padaro bažnyčias sveikas! Nėra jokio metodo ar programos. „Aš pastatysiu savo bažnyčią“. Būtent dėl šios priežasties buvo duota Šventoji Dvasia. „Ne galybe ir ne jėga, bet mano Dvasia,- sako kareivijų Viešpats“. Tačiau Dvasia VISUOMET naudoja tam tikras priemones.

2. Dievo Žodis padaro bažnyčias sveikas.

- a. Nusidėjėliai yra pašventinami Dievo Žodžiu
Jono 17, 17 Pašventink juos savo tiesa! Tavo žodis yra tiesa.
- b. Dievo Žodis statydina bažnyčią
2 Timotiejui 3, 16 Visas Raštas yra Dievo įkvėptas ir naudingas mokyti, barti, taisyti, auklėti teisumui, kad Dievo žmogus taptų tobulas, pasiruošęs kiekvienam geram darbui.

Dievo Žodis yra „Dvasios kalavijas“, kuris gimdo tikėjimą, jį stiprina ir išlaiko Dievo žmones iki tol, kol tikėjimo jau nebereikės. Ateis diena, kai gyvensime regėjimu. Bet iki to laiko Dievas nori, kad Jo ganytojai maitintų žmones gyvu, veiksmingu ir dinamišku Žodžiu. Jis yra galingas ir gali mus padaryti gyvybinga, augančia, vaisius nešančia, Dievą garbinančia bendruomene.

Tačiau Biblija savo galią įgyja ne kažkoku stebuklingu būdu, bet skelbdama ir mokydama savo pagrindinę žinią - Evangeliją.

3. Evangelija padaro bažnyčias sveikas.

- a. **Romiečiams 1, 16-** „Aš nesigėdiju Evangelijos, nes ji yra Dievo jėga išgelbėti kiekvienam, kuris tiki, pirma žydui, paskui graikui.“
- b. **Apaštalų darbų 20, 32** „O dabar, broliai, pavedu jus Dievui ir Jo malonės žodžiui, kuris turi galią jus išugdyti ir duoti jums paveldėjimą tarp visų pašventintųjų“

Viena iš dažniausiai pasitaikančių klaidų reformatų bažnyčiose yra evangelijos laikymas savaimė suprantama. Evangelija yra tai, „ką mes jau žinome.“ Dievo meilė ir malonė nusidėjėliams Kristuje Jėzuse tampa nebe esminiu dalyku. Dėmesys sutelkiamas į doktrinius skirtumus, tradicijas. Jie gali būti geri dalykai, bet jie nėra „Dievo jėga“. Evangelija „neša vaisių ir auga“.

Evangelijos vaisius yra džiaugsmas ir noras maitintis Kristumi. Kai Evangelija bažnyčios gyvenime yra svarbiausia, galima tikėtis, kad šie dalykai bus akivaizdūs. Žmonės trokš garbinti. Giedojimas bus džiugus – žmonės bus įsitraukę.

Yra dvi pagrindinės priemonės, kurias Dvasia naudoja, kad Evangelija – Žodis- pasiektų vietinę bažnyčią: tai yra pamokslavimas ir vyresnieji. Tai du dalykai, kuriuos Dievas galingiausiai naudoja sveikoms bažnyčioms kurti.

Koks pamokslavimas padaro bažnyčią sveiką? Pamokslavimas, kurio centre yra Dievo Žodis ir kuris yra sutelktas į Kristų. "Malonės žodžio" pamokslavimas. Pamokslavimas, kuris tiesiogiai ir akivaizdžiai kyla iš teksto ir patarnauja Kristaus malonę Jo bažnyčiai. Tokiam pamokslavimui apibūdinti vartojamas žodis „ekspozicinis“ ("aiškinamasis") pamokslavimas.

I. Ekspozicinis pamokslavimas- Kas tai yra?

2 Timotiejui 4, 2 "Skelbk žodį" (angl. Preach the Word)

Čia panaudotas žodis *kyrusso* reiškia „skelbti, pranešti“

Hendriksen: „Skelbimas yra Dievo įgaliotas Dievo žinios paskelbimas žmonėms. Tai yra ambasadorystė.“ (H, 309)

Pagrindinis Evangelijos tarnautojų pašaukimas yra paskelbti, pranešti Karaliaus žinią. Nesvarbu, ar tai vyktų iš sakyklos, ar konsultuojant, ar drausminant, ar evangelizuojant - tai yra tarnautojų pašaukimo esmė. Skelbti Dievo žinią apie visa tai, ką Jis padarė nusidėjėliams savo Sūnuje Kristuje

Jėzuje. Skelbti artėjantį Kristaus sugrįžimą teisti gyvųjų ir mirusiųjų. Raginti vyrus ir moteris atgailauti dėl savo nuodėmių ir šauktis Jėzaus vardo amžinajam gyvenimui.

Tuomet štai kokia žinia buvo pavesta Timotiejui skelbti. Kristus atėjo. Dangaus Karalius nugalėjo šio pasaulio karalystę. Iš Karaliaus sosto salės buvo paskelbtas dieviškas įsakymas, kad visi žmonės turi nusilenkti atgailaudami ir tikėdami arba jie bus pasmerkti. "Atgailaukite, nes prisiartino dangaus karalystė". Pažadėta, kad visi, kurie nusilenks prieš Jį ir tikės Jo vardu, bus sutaikyti su Dievu ir Karaliaus priimti į amžinąją šlovę. Visi tie, kurie atsisako paklusti Kristaus žodžiui, kai Jis vėl ateis, bus įmesti į pragarą. Tokią žinią Timotiejui buvo pavesta skelbti. Per šį žodį Jėzus surinks pražuvusius, statydins surastus ir teis pasaulį. Tai nuostabi ir be galo svarbi žinia.

Koks pamokslavimas geriausiai atlieka šią užduotį? Koks pamokslavimas yra veiksmingiausias ir patikimiausias mums- Kristaus ambasadoriams?

Yra įvairių pamokslavimo tipų.

- Homilija: Pastorius išsako savo mintis dvasiniais, moraliniais ar doktriniais klausimais, įterpdamas keletą Biblijos eilučių. Pastoriaus įžvalgos iš Dievo Žodžio.
- „Įkvėptas“ pamokslas: Pastorius tiesiog sako tai, ką, jo manymu, jam liepia Dvasia. Laisvai remdamasis Biblijos tiesomis.

Mano nuomone, nė vienas iš šių būdų nėra pakankamas šiai užduočiai atlikti. Reikalingas pamokslavimas, kuris akivaizdžiai kyla iš teksto, kad skelbtume Dievo, o ne savo žinių - naudodami Dievo, o ne savo žodžius.

Ekspozicinis pamokslavimas padaro bažnyčias sveikas, nes jis sąmoningai pateikia Dievo žodžius, kad jie maitintų susirinkusiuosius. Tai Dievo mintys, išreikštos naudojant Dievo žodžius, kad būtų papasakota Dievo istorija. Ekspoziciniame pamokslavime iš teksto ištraukiama tai, ką Šventoji Dvasia įdėjo į tą tekstą, kad tai statydintų bažnyčią.

II. Bibliniai pavyzdžiai

Pateiksiu jums keletą bibliinių ekspozicinio pamokslavimo pavyzdžių. Vienas iš geriausių ekspozicinio pamokslavimo pavyzdžių yra Nehemijo 8 skyriuje.

Nehemijo 8, 1-4 Septintą mėnesį visi žmonės iki vieno susirinko Vandens vartų aikštėje ir sakė Rašto žinovui Ezrai atnešti knygą Mozės įstatymo, kurį Viešpats buvo davęs Izraeliui. 2 Septinto mėnesio pirmą dieną kunigas Ezra atnešė įstatymo knygą į susirinkimą, kur buvo vyrai, moterys ir kiti, galintys suprasti tai, ką girdi. 3 Jis skaitė iš knygos aikštėje prie Vandens vartų nuo ankstyvo ryto iki vidudienio vyrams, moterims ir visiems suprantantiems; visų dėmesys buvo nukreiptas į įstatymą.

Po to, kai Ezra baigė skaityti įstatymą, 26 vyrai aiškino tai, kas buvo ką tik perskaityta.

Nehemijo 8, 8 "Jie skaitė iš Dievo įstatymų knygos, aiškindami (*su interpretacija*) juos, ir žmonės suprato, kas buvo skaitoma."

Atkreipkite dėmesį į progresiją....jie skaitė Dievo Žodį, o paskui aiškino jo prasmę, kad žmonės galėtų jį suprasti. Būtent toks yra ekspozicinio pamokslavimo tikslas ir siekis. Pamokslui pasibaigus žmonės turėtų sugebėti pasakyti: „Dabar aš geriau suprantu tą Rašto vietą“.

Pats Jėzus naudojo ekspozicinį pamokslavimą.

- Luko 4 skyriuje Jis perskaitė ištrauką iš Izaijo 61 skyriaus ir tada paaiškino jos prasmę.

- Luko 24 skyriuje mes skaitome, kad Jėzus, kalbėdamas su dviem mokiniais pakeliui į Emausą, (Luko 24, 27) „pradėjęs nuo Mozės, primindamas visus pranašus, Jis aiškino jiems, kas visuose Raštuose apie Jį pasakyta.“

Jėzus aiškino Šventąjį Raštą- parodydamas, kad visas Raštas kalba apie Jį!

Apaštalų darbų 6 skyriuje mes matome, kad apaštalai suprato, jog šis Žodžio aiškinimo tarnavimas buvo jų pagrindinis pašaukimas ir didžiausias Naujojo Testamento Bažnyčios poreikis. Kai dėl našlių poreikių jie pasidarė per daug užimti, jie įšventino diakonus ir pažadėjo....

Apaštalų darbų 6, 4 „patys toliau atsidėsime maldai ir žodžio tarnavimui“.

Būtent tai Paulius nurodė Timotiejui ir visiems būsimiems pastoriams.

2 Timotiejui 4, 1 „Aš primygtinai prašau prieš Dievą ir Viešpatį Jėzų Kristų, kuris teis gyvuosius ir mirusiuosius, Jam ir Jo karalystei atėjus: 2 skelbk žodį“

Pamokslauk Žodį! Tai yra ekspozicinio pamokslavimo tikslas. Pamokslauk Dievo Žodį taip, kad Dievo žmonės suprastų, ką Dievas jiems sako konkrečioje Rašto ištraukoje.

III. Kontrastas tarp teminio ir ekspozicinio pamokslavimo

Gali būti naudinga palyginti ekspozicinį pamokslavimą su tuo, kas paprastai vadinama "teminiu" pamokslavimu. Teminis pamokslavimas yra populiariausias pamokslavimo stilius dabartinėse evangelinėse bažnyčiose Amerikoje. Pamokslininkas pasirenka tam tikrą temą, paprastai kokį nors krikščioniško gyvenimo aspektą: pinigus, santuoką, stresą, sielvartą ir t. t., ir tada suranda Biblijos eilutes, kuriomis remiasi per pamokslą. Tai populiaru dėl to, kad pamokslai atrodo aktualūs ir praktiški. Jie atsako į jaučiamus poreikius. „Baime, depresiją, pinigus, santuoką ir kt.“

Pagrindinė tokio pamokslavimo stiliaus problema yra ne ta, kad tai, kas sakoma, yra netiesa. Tai, ką sako pamokslininkas, gali būti tiesa, netgi tam tikru lygmeniu gali būti naudinga. Kokia tuomet to problema?

1. Teminiame pamokslavime Šventasis Raštas yra pavaldus pamokslininkui. Užuoť paklusęs tekstui, pamokslininkas ieško ištraukų, kad galėtų jas pritaikyti savo pamokslo tikslui ir esmei perteikti.
  - a. Vestuvės Kanoje- pamokslas apie alkoholio vartojimą
  - b. Jėzaus nukryžiuavimo tradicija
2. Teminis pamokslavimas neatskleidžia Rašto pagrindinio tikslo.
  - a. Teminiame pamokslavime Biblija yra traktuojama kaip doktrininų, moralinių ar terapinių principų vadovėlis, o ne kaip tai, kas ji iš tikrųjų yra - Dievo ir Jo išgelbėjimo Kristuje apreiškimas.
  - b. Teminiai pamokslai ne specialiai, bet moko surinkimą, kad Biblija visų pirma yra apie juos. Kad tai dvasinės išminties ir Dievo įžvalgų knyga, padedanti jiems gyventi geresnį, laimingesnį ir sėkmingesnį gyvenimą. Tačiau Jėzus kategoriškai prieštarauja tokiam mąstymui. Tai matome **Jono 5, 39**, kur Jis sudrausmina Rašto žinovus. „Jūs tyrinėjate Raštus, nes manote juose turį amžinąjį gyvenimą. O Raštai liudija apie mane.“

Matote, Biblija pirmiausia yra ne apie tai, kaip būti geru žmogumi, kaip būti laimingu santuokoje, sėkmingu darbe ar kaip turėti sveikas emocijas. Ji visų pirma yra Geroji Naujiena apie Dievo įvykdytą

nusidėjėlių atpirkimą per Jo Sūnų Jėzų bei Jo atliktą darbą. Ji yra apie didžiąją Tėvo atpirkimo dramą Jėzuje Kristuje ir apie tai, kaip jūs ir aš - nusidėjėliai - vieną dieną galėsime paveldėti tą miestą su pamatais, kurio statytojas ir kūrėjas yra Dievas.

3. Teminiai pamokslai verčia susirinkimą manyti, kad pastorius yra "dvasinis autoritetas" bažnyčioje, o ne pats Jėzus Kristus! Jis yra žmogus, turintis atsakymus, įžvalgą, išmintį. Citata iš pastoriaus, perėjusio nuo teminio prie ekspozicinio pamokslavimo.

„Kai pradėjome mokyti Dievo Žodį eilutė po eilutės, žmonės suprato, kas iš tikrųjų vadovauja.“

John Piper: „Kol mes kalbame apie Dievo žodį, pamokslaujame apie naujausias žinias, grobiame informaciją iš internetinių šaltinių ar stumiame sentimentalius „pagalbos sau“ sprendimus, žmonės žino (sąmoningai ir pasąmoningai!), kad mes save laikome autoritetu. Tačiau Dievo Žodžio skelbimas Dievo būdu kartą ir visiems laikams įrodo, kas yra suverenus Karalius.“

Taigi ekspoziciniu pamokslavimu stengiamasi, kad Raštas užimtų teisėtą autoriteto vietą, ir tokio pamokslavimo metu dėmesys yra nukreipiamas į konkretų tekstą, kad būtų matomas Kristus!

John Scott tai apibūdina taip: Aiškinti Šventąjį Raštą - tai iš teksto iškelti tai, kas jame yra, ir parodyti tai, kas jame yra. (*Between Two Worlds*)

Mūsų bažnyčių lanko sutuoktinių pora. Jie neturi jokios bažnytinės patirties. Jie nieko nežino apie Bibliją. Jie man papasakojo, kad prieš kelerius metus buvo pakviesti į Biblijos studijas kaimynystėje. Jie sudalyvavo 2 kartus. Grupė perskaitydavo ištrauką, o tada grupės vadovas pakviesdavo narius pasidalinti, ką, jų manymu, ta ištrauka reiškia. Ir viskas. Nebuvo jokio mokymo. Jokio aiškinimo. Ši pora man sakė: „Mes nustojome lankyti grupę, nes joje nieko neišmokome. Mes neturėjome jokio supratimo, ką perskaityta ištrauka reiškia, niekas iš grupės narių mūsų nemokė.“ Atėję į „Harvest“ bažnyčią jie negali atsistebėti, kiek daug jie visko išmoksta. Kodėl? Todėl, kad mes tiesiog aiškiname tekstą ir nukreipiame juos į Kristų.

Tim Keller „Ekspozicinis pamokslavimas yra grindžiamas tekstu, todėl visi pamokslavimo punktai yra to teksto punktai, o svarbiausios pamokslavimo idėjos – to teksto pagrindinės idėjos. Teksto aiškinimas derinamas su visos Biblijos doktrininėmis tiesomis (atsižvelgiant į sisteminę teologiją). Be to, ištrauka visada aiškinama Biblijos pasakojimo kontekste, parodant, kaip Kristus yra galutinis teksto temos išpildymas (jautrumas biblinei teologijai). (*Preaching: Communicating Faith in an Age of Skepticism*)

Ekspozicinis pamokslavimas tai pamokslavimas tarnaujant Žodžiui. Kitoje sesijoje pamatysime, kaip tai veikia. Trečioje- tikiuosi parodyti, kad ekspozicinis pamokslavimas yra būtinas, atsižvelgiant į pačios Biblijos pobūdį.

Pabaigai norėčiau pasakyti, kad veiksmingiausias pamokslavimas, padedantis surinkti pražuvusius ir statydinti bažnyčią, yra ekspozicinis pamokslavimas.

Prieš kelerius metus Thom Rainer išleido knygą pavadinimu „The Surprising Insights of the Unconverted“ („Stebinančios neatsivertusiųjų įžalgos“). Joje buvo apklausiami žmonės, kurie buvo neatsivertę, bet vėliau per vietinės bažnyčios tarnystę atėjo pas Kristų. Šių žmonių jie klausė: „Kuo jus patraukė ši bažnyčia?“ Numeris vienas atsakymas buvo doktrininis arba "eilutė po eilutės"

pamokslavimas. Jie turėjo omenyje tai, kad pamokslininkas aiškiai ir tiksliai pamokslavo, remdamasis Biblijos tekstu.

Kodėl taip yra? Nes Biblija yra Dievo didžios atpirkimo Jėzuje Kristuje dramos istorija. Kai mes tą istoriją pamokslaujame, kai pamokslaujame tą evangeliją, atrandame, kad tai ir yra Dievo jėga, veikianti mūsų bažnyčiose. Amen??

2 Paskaita

Kaip parašyti ekspozicinį pamokslą

Įžanga: Vakar vakare kalbėjome apie tai, kad mes esame pašaukti pamokslauti Žodį! Ir aš teigiau, jog labiausiai šį įsakymą atitinka ekspozicinis pamokslavimas. Aš vertinu David Helms apibūdinimą:

David Helms „Ekspozicinis pamokslavimas yra įgalintas pamokslavimas, kuris pamokslą formą ir akcentus teisingai paveda Biblijos teksto formai ir akcentams... Jis iš teksto iškelia tai, ką Šventoji Dvasia į jį įdėjo... ir neįveda į tekstą to, kas pamokslininko manymu jame galėtų būti.“

Šį rytą norėčiau pratęsti mintį ir pakalbėti apie praktinę ekspozicinio pamokslavimo dalį. Kaip paruošti ekspozicinį pamokslą?

I. Ekspozicinio pamokslavimo „kelias“

A. Įprastas (bet neteisingas) trumpesnis kelias

Tada ir ten ... Kontekstualizacija ... mes ir dabar

1. Tiesiog ieškau kažko, kas tiktų / būtų aktualu

- Danielius liūto duobėje - pamokslas apie drąsą šiandienos kultūriniame klimato
- Dovydas ir Galijotas - kaip stoti į akistatą su savo milžiniais ir juos įveikti.
  - Pvz. Ką simbolizuoja penki Dovydo akmenys? Šie penki lygūs evangelijos akmenys simbolizuoja **asmeninius įpročius arba elgesį**, kuriuo Dovydas sugebėjo nugalėti Galijotą. Jei mes įgyسیم šiuos penkis lygius evangelijos elgesio akmenis, mes taip pat nugalėsime savo asmeninius Galijotus.¹
  - Gausis pamokslas, tik ne pagal tą ištrauką!

Kai pasirenkamas trumpesnis kelias, peršokant iš karto į „pritaikymą“, paprastai to rezultatas būna pamokslas, kuriame daugiausia dėmesio skiriama moralinėms pamokoms ar dvasiniams principams. Tačiau nepavyksta iš teksto patikimai išgauti to, ką Šventoji Dvasia į jį įdėjo. Tekstas tampa tik tramplinu tam, ką pastorius galvoja, kad reikia pasakyti.

Kaip pamokslauti iš tam tikros Rašto ištraukos, kad būtų aiškiai girdimas Dievo Žodis?? Pirmiausia reikia suprasti tekstą!

B. Egzegezė

Egzegezė tyrinėja tekstą istoriniame, literatūriniame ir teologiniame kontekste, siekiant suprasti, ką autorius norėjo pasakyti.

Atkreipk dėmesį į pačius teksto žodžius, jų tiesioginį ir platesnį kontekstą.

- Ką Jonas turi omenyje, naudodamas žodį „ženklai“?
- Ką Paulius turi omenyje, sakydamas „Dievo teisumas“?
- Kodėl autorius naudoja šį, o ne kokį kitą žodį?
  - 1 Petro laiške 5 skyriuje Petras galėjo panaudoti kelis skirtingus žodžius apibūdinant „apdovanojimą“. Kodėl jis pasirinko žodį „komizo“- gauti kompensaciją?

---

¹ https://www2.byui.edu/Presentations/transcripts/devotionals/2001_07_10_mcgary.htm

Stenkis tiksliai suprasti, ką rašytojas sako.

Egzegezės klausimai (iš Wayne Grudem):

1. Biblija yra istorinis dokumentas. Todėl visada iškelk klausimą: „Ką autorius norėjo, kad jo pirminiai skaitytojai suprastų iš šio teiginio/pasakojimo?“
  - Skaitant Pradžios 1 ir 2 skyrius, iškyla pavojus, kad skaitysime taip, tarsi jie būtų parašyti, galvojant apie Darviną. Taip nebuvo. Jie buvo parašyti turint galvoje aplinkinių tautų pagoniškus dievus. Tai nereiškia, kad šie skyriai nebekalba mums šiandien - tačiau jų žinia šiandien yra ta pati, kaip ir tada - svarbiausia mintis yra ta, kad Dievas yra vienintelis visos žemės Valdovas ir Karalius.
  - **Vestuvės Kanoje- pamokslas apie laisvę vartoti alkoholį?**
Jono 2, 11 Tokią stebuklą pradžią Jėzus padarė Galilėjos Kanoje. Taip Jis parodė savo šlovę, ir mokiniai įtikėjo Jį.
2. Visą istoriją galima suskirstyti į kelis pagrindinius išgelbėjimo istorijos "amžius" arba "epochas". Todėl kiekvieną Biblijos ištrauką turėtume skaityti mintyse turėdami išgelbėjimo istorijos laiko juostą ir nuolat prisiminti, kur kiekviena ištrauka randasi toje laiko juostoje.
  - Kam buvo parašytos Mozės knygos? Izraelitams dykumoje. Kodėl jiems pravartu žinoti Pradžios knygos istorijas?
  - Kada buvo parašyta Danieliaus knyga? Kam? Kodėl tai svarbu?
3. Autoriai norėjo, kad jų pirminiai skaitytojai kaip nors sureaguotų. Todėl visada klauskite: „Kokio pritaikymo gyvenime pirminis autorius tikėjosi iš skaitytojų?“
  - Dovydas ir Galijotas. 1 Samuelio 17, 46-47
Šiandien Viešpats atiduos tave į mano rankas. Aš nugalėsiu tave, nukirsiu tau galvą ir atiduosiu visų filistinų karių lavonus padangių paukščiams ir lauko žvėrimis, kad visa žemė žinotų, jog yra Dievas Izraelyje. 47 Ir kad visi čia susirinkę žinotų, jog ne kardu ir ietimi Viešpats gelbsti. Kova yra Viešpaties, ir Jis atiduos jus į mūsų rankas.

C. Teologiniai apmąstymų klausimai

1. Visa Biblija yra apie Dievą! Taigi mes visuomet turėtume klausti: „Ką ši ištrauka mums pasako apie Dievą?“
  - Danielius liūtų duobėje- ar ši istorija apie drąsą? AR tai istorija apie Dievo ištikimybę, gelbėjant tuos, kurie Juo pasitiki? Kokį pritaikymą Danielius buvo numatęs savo pirminei auditorijai? (Kas jie buvo?) Kodėl ši žinia jiems būtų ypač naudinga?
2. Visos Biblijos centras yra Jėzus Kristus (Luko 24). Visas Senasis Testamentas veda į Jį ir rodo į Jį, o visas Naujasis Testamentas kyla iš Jo. Todėl visada turėtume klausti: „Ką ši ištrauka mums kalba apie Kristaus didybę?“
  - *Ką pasakojimai apie Dovydo užkariavimus mums sako apie Kristų, Dovydo Sūnų?*
  - *Ką Dovydo (ir Izraelio) nesėkmės istorija mums sako apie Kristų? (Tai, kad mums Jo žūt būt reikia - ir apie Jo tobulumą!)*

Kolosiečiams 1, 28 „Mes Jį skelbiame“

1 Korintiečiams 2, 2 „Nes aš nusprendžiau tarp jūsų nežinoti nieko, išskyrus Jėzų Kristų, ir Tą nukryžiuotą.“

Spurgeon: Geriausi pamokslai - tai pamokslai, kuriuose labiausiai atsiskleidžia Kristus. Pamokslas be Kristaus - tai baisus, siaubingas dalykas. Tai tuščias šulinys; tai debesis be lietaus; tai dukart miręs medis, išrautas su šaknimis. Bjauru duoti žmonėms akmenis vietoj duonos ir skorpionus vietoj kiaušinių, ir vis dėlto tai daro tie, kurie neskelbia Jėzaus. Pamokslas be Kristaus! Lygiai taip pat galima kalbėti apie duonos kepalą be jokių miltų. Kaip jis gali pamaitinti sielą?

Pamokslai be Kristaus neperteikia teksto esmės.

Pavyzdys: Jonos 4, 11 Argi Aš turėčiau nesigailėti Ninevės, šio didelio miesto, kuriame gyvena daugiau negu šimtas dvidešimt tūkstančių žmonių, kurie nemoka atskirti dešinės nuo kairės, ir, be to, daug gyvulių?

Pagrindiniai argumentai/punktai:

1. Dievui rūpi gyvūnai
2. Dievas paveda žmonėms rūpintis gyvūnais
3. Dievas sieja gyvūnų likimą su žmonių likimu

Pritaikymas:

1. Gyvūnus turėtume priimti kaip gerą dovaną
2. Turime gerbti gyvūnų vertę
3. Turėtume studijuoti gyvūnus

Ar TIKRAI to Šventoji Dvasia norėjo išmokyti šiuo tekstu?? Ar ne teisingesnė interpretacija ir pritaikymas būtų nuostabus Dievo troškimas išgelbėti nusidėjėlius ir atpirkti kūriniją??

3. Temos: Kadangi Biblija yra vientisa (turi vieną dieviškąjį Autorių, nors ir daugybę žmogiškųjų autorių), nuo Pradžios knygos iki Apreiškimo Jonui yra daug temų, kurios yra plėtojamos ir auginamos. Todėl apie kiekvieną reikšmingą bet kurios ištraukos elementą naudinga paklausti: (a) Nuo ko Biblijoje prasidėjo ši tema? (b) Kaip ši tema vystėsi Biblijoje? ir (c) Kur ši tema Biblijoje baigsis?
  - Kokios yra svarbios Biblijos temos? (Sodas, šventykla, sandoros, Dievo karalystė, jūra ir t. t.)

D. Pritaikymas- DABAR, atlikę sunkų egzegezės darbą, esate pasirengę pritaikyti jį "mums ir dabar".

- Dovydo ir Galijoto istorija nėra pasakojimas apie tai, kaip nugalėti milžinus savo gyvenime. Tai pasakojimas apie tai, kaip Dievas išgelbsti Savo tautą per Savo pateptojo Karaliaus pergalę. Pagalvokite, kokią viltį tai suteiktų Dievo tautai tremtyje. Kokią viltį ši istorija suteikia mums, "išrinktiesiems tremtiniais".

Pritaikymo svarba! Mes nesame pašaukti perduoti kitiems biblinę ar doktrininę informaciją. Mes esame transformacijos/pasikeitimo įrankiai, pašaukti pamokslauti Dievo Žodį! Todėl turime pritaikyti tiesą, kurią skelbiame.

Biblija yra skirta pritaikymui.

Romiečiams 15, 4 O visa, kas anksčiau parašyta, mums pamokyti parašyta, kad išsverme ir Raštų paguoda turėtume viltį.

Kadangi Šventasis Raštas yra skirtas pritaikymui, "veiksmingas ekspozicinis pamokslavimas vyksta tik tada, kai biblinis patikimumas ir įžvalgus pritaikymas yra neatsiejami vienas nuo kito. **Tikro pamokslavimo skiriamasis bruožas yra Dievo tiesos priartinimas prie žmonių gyvenimų**" (C.30)

Todėl pamokslai, kuriais siekiama tik pateikti informaciją, siekia per mažai.

„Pamokslas, kuriuo siekiama tik mokyti Biblijos tiesų, siekia per mažai... Pamokslas nėra paskaita ar egzegetinis teksto komentaras, prie kurio galbūt pridėdamos kelios pritaikomosios mintys. Jis veikia kaip teksto reikšmės Dievo žmonėms, kurie yra čia ir dabar, paskelbimas. Tikslas yra, kad, pamokslaujant Biblijos tekstą, žmonės sutiktų patį Dievą, kuris pakeistų jų gyvenimą. Taip Jo žodis bus priartintas prie jų gyvenimo, paveiks jų širdis ir pakeis jų gyvenimo būdą.“²

Dievo žmonės tai jaučia! Dvasia, esanti juose, įdeda į juos trokšimą girdėti pamokslus, kuriuose skamba Gelbėtojo balsas. Jie "pažįsta" Jo balsą ir trokšta jį išgirsti. Jie supranta, kad pamokslas rezultatas turėtų būti daugiau nei tik lengvas jų sudominimas.

"Bendrai paėmus tie, kurie kas savaitę klausosi ekspozicinio pamokslavimo, nori išgirsti žodį, kuris paveiktų jų gyvenimą. ... Jie nori ekspozicinio patarnavimo ir atėjo į bažnyčią, kad būtų dvasiškai pamaitinti. Jie supranta, kad, klausydamiesi Biblijos, jie turėtų girdėti Dievą kalbant, ir Jo balsas turėtų keisti jų gyvenimus. Jie nori būti ne tik žodžio klausytojai, bet ir vykdytojai. Jie neieško greitų sprendimų gyvenime, bet nuoširdžiai trokšta biblinio mokymo, kuris padėtų jiems gerai gyventi ir gerai mirti." (C)

II. Ekspozicinio pamokslavimo paruošimas

J.B. Charles

Malda. Pasiruošimą pamokslui pradėk nuo maldos. Melskis, kad Viešpats atvertų tavo akis (Ps 119, 18) ir suteiktų supratimą (Ps 119, 34). Neleisk, kad tai taptų paviršutiniškai ar mechaniškai atliekama užduotimi. Reikia, kad malda persmelktų kiekvieną proceso aspektą. Melskis, kad Kristus prižiūrėtų tavo studijavimą. Pasitikėk Šventąja Dvasia, vedančia tave į tiesą. Tekste ieškok Dievo minčių. Atgailauk, kai teksto pagalba pamatysi nuodėmę savo gyvenime. Skaitydamas melskis išminties. Prašyk aiškumo rašant.

Perskaityk ir dar kartą perskaityk tekstą. Prieš suprasdamas, ką tekstas reiškia, turi įsiklausyti, kas jame parašyta. Taigi nepradėk kurti pamokslavimo plano, kol nepraleidai pakankamai laiko skaitydamas tekstą. Skaityk su malda, lėtai ir atidžiai. Skaityk garsiai. Skaitydamas pasižymėk. Skaityk tikėdamasis, kad tekstas tau kalbės. Ir vėl. Prisotink savo protą tekstu iki tol, kol jis įsikverbs į tavo organizmą.

Palygink vertimus. Gali studijuoti ir pamokslauti pagal tam tikrą vertimą. Tačiau verta paskaityti kelis skirtingus to paties teksto vertimus. Tai gali tau padėti pamatyti tekstą naujomis akimis. Tai padės išryškinti žodžius, kuriuos reikia daugiau pastudijuoti. Be to, tai padės tau giliau įsidėti tekstą į savo širdį ir protą.

Pastebėjimai. Formalias teksto studijas pradėk su atversta Biblija, rašikliu ir popieriumi (arba kompiuterio klaviatūra). Tiesiog nagrinėk tai, ką matai tekste. Atkreipk dėmesį į ilgus, svarbius, pasikartojančius, sudėtingus ar pasikartojančius žodžius. Pasidaryk sakinių diagramas. Užduok

---

² Murray Capill, *The Heart is the Target*, 17psl.

žurnalistinius klausimus (kas, kada, kur ir kodėl?). Intensyviai mąstyk, generuodamas idėjas iki tol, kol tau pasidarys aišku.

Ištirk žodžius. Galbūt nesi originalo kalbų žinovas. Tačiau esant visoms pagalbinėms studijų priemonėms, tu neturi pasiteisinimo, jei neteisingai perskaitai teksto žodžius. Studijuok žodžių reikšmes, gramatiką ir vartoseną. Tada pasirūpink, kad tai, ką sužinojai, išdėstytum aiškia, vaizdinga kalba, kad nepaskandintum žmonių nereikalingose techninėse detalėse.

Peržiūrėk kryžmines nuorodas. Tai yra indukcinio Biblijos studijavimo metodo koreliacijos dalis. Tu nori įsitikinti, kad tavo perskaitytas tekstas atitinka tai, kas šiuo klausimu pasakyta kitose Rašto vietose. *Jei turite mintį/idėją, kurios neišeina pagrįsti jokia kita Rašto vieta, vadinasi klysti.* Taigi atidžiai peržiūrėdamas atitinkamas kryžmines nuorodas, leisk Raštui aiškinti Raštą.

Perskaityk Biblijos komentarus. Daugybėje patarėjų yra išminties. Taigi pasinaudok uolių Biblijos komentatorių išmintimi. Nesielk su komentatoriais taip, tarsi jie būtų dieviškai įkvėpti. Tačiau būk pakankamai nuolankus, kad mokytumėsi iš kitų išminties.

Peržvelk papildomus šaltinius. Ačiū Dievui už internetą! Yra daugybė bažnyčių ir tarnysčių interneto svetainių, kuriose įkeliama pamokslų planai, pamokslų tekstai ir garso įrašai. Taip pat yra pamokslų knygų, kuriose gali būti skyrius, skirtas tekstui, prie kurio dirbi. Taip pat yra pamokslų kasečių, kompaktinių diskų ir mp3 įrašų, kuriuos gali įsigyti ir išgirsti, kaip įvairūs pamokslininkai nagrinėjo tavo pasirinktą tekstą. Pasinaudok šiais šaltiniais, kad, ruošiant pamokslą, praplėstum savo mąstymą.

Parentk pamokslą griaučius. "Pamokslą griaučiai" - tai pamokslą tikslo, uždavinių ir struktūros išdėstymas. Čia pamokslą forma tu sudėlioji savo studijų medžiagą. Pasirenki pavadinimą. Nustatai doktrininę pamokslą temą. Vienu sakiniu išsakai pamokslą esmę, tezę arba pagrindinę pamokslą idėją. Aprašai pamokslą tikslus (Ką nori, kad klausytojas galvotų, jaustų, darytų?). Sudaryk planą. Pasirašyk pereinamuosius sakinius.

Pasirašyk visą pamokslą tekstą. Jei atidžiai parengsi pamokslą griaučius, gali kilti pagunda pridėti įžangą bei išvada ir sau pranešti, kad esi pasirengęs pamokslauti. Atsispirk šiai pagundai. Skirk laiko pilnai parašyti, žodis žodinė išbaigtą pamokslą tekstą. Tu gali jo nepasiimti su savimi į sakyklą. Tiesą sakant, net rekomenduoju nepasiimti. Pamokslavimui pasiruošk trumpus užrašus. Tačiau šie pamokslą užrašai turėtų būti sutrumpinti iš pilno pamokslą teksto.

Apibendrinant galima pasakyti, kad pamokslavimo procesą turėtų sudaryti keli praktiniai žingsniai: Mąstyk apie save kaip apie tuščią. Pripildyk save skaitydamas. Aiškiai parašyk. Ir karštai melksis. Tada eik į sakyklą ir būk savimi. Bet nepamokslauk savęs. Pamokslauk Jėzų- Dievo garbei!

Mano pačio praktika:

- Teksto skaitymas ir studijavimas
- Komentarų skaitymas/pamokslų klausymas
- Pamokslą teksto rašymas
- Redagavimas, redagavimas, redagavimas

3 Paskaita

Kodėl ekspozicinis pamokslavimas?

Ižanga: Mes kalbame apie ekspozicinį pamokslavimą kaip apie pamokslavimą, kuris sukuria sveiką bažnyčią. Kažkas yra pasakęs,

„Yra tik du būdai, kaip vadovauti bažnyčiai - apreiškimu arba manipuliacija.“

Pamokslavimas - tai ne kalbėjimas apie Dievą, bet kalbėjimas Dievo vardu. Būvimas Dievo lūpomis, per kurias Jis kreipiasi į savo žmones.

Romiečiams 10, 14 Kaip žmonės šauksis To, kurio neįtikėjo? Ir kaip jie įtikės Tą, apie kurį negirdėjo? Kaip išgirs be skelbėjo?

Svarbiausia, kad žmonės išgirstų Jėzų, kai skelbiame Jo Žodį. „Mano avys pažįsta mano balsą.“

Klausimas, į kurį dabar ieškosime atsakymo yra: Ar ekspozicinis pamokslavimas yra būtinas? Tikiuosi, kad jau įtikinau jus, jog jis yra pageidautinas. Bet ar yra kažkas, kas leistų manyti, jog kiti būdai yra netinkami? Pamatysime, kad ekspozicinis pamokslavimas yra būtinas dėl paties Rašto kilmės, tikslo ir jėgos.

I. Dieviška Biblijos kilmė

Sumaištis dėl ekspozicinio pamokslavimo būtinybės kyla iš sumaišties dėl Šventojo Rašto kilmės. Kas yra ta mūsų vadinama Biblija? Kokį vaidmenį ji turėtų atlikti mūsų pamokslavime? Kokią pareigą, jei apskritai tokia egzistuoja, mes turime Biblijai? Tiesa ta, kad mūsų pamokslavimo praktika visiškai priklauso nuo mūsų Biblijos teologijos.

Dauguma pamokslavimo klaidų prasideda būtent čia - iš esmės nesuprantama dieviškoji Dievo Žodžio kilmė ir autoritetas. Svarbiausias klausimas kiekvienam pamokslininkui, kai jis prisiartina prie Žodžio, yra pirmasis Šventojo Rašto puslapiuose užduodamas klausimas. "Ar Dievas iš tikrųjų pasakė?" Tai pats pirmasis klausimas Šventajame Rašte. Pradžios knygos 1 ir 2 skyriuose - visame pasakojime apie Dievo šlovingą kūrimą, kurio kulminacija buvo šventas vyras ir šventa moteris šventame Dievo sode, - nėra jokių klausimų, tik pareiškimai ir patvirtinimai. Tačiau tada į sceną įžengia Gyvatė ir pirmais savo žodžiais atskleidžia savo strategiją, kuria naudosis griaunant Dievo kūriniją. Jo tikslas buvo sumenkinti Dievo žodžių tikrumą, autoritetą ir būtinumą. "Ar Dievas iš tikrųjų pasakė?"

Šis klausimas užduodamas ir šiandien. Rob Bell, garsus postmodernizmo pastorius (pradėjęs savo tarnystę pusantrą kilometro nuo mano namų), neseniai išleido savo naujausią knygą "Kas yra Biblija" (2017 m.), kurioje padarė išvadą, kad Biblija yra "giliai žmogiška knyga", ne labiau įkvėpta nei bet kuris kitas žmogaus kūrinys. Tai nėra knyga iš Dievo. Ji net nėra knyga apie Dievą. Veikiau tai „knyga apie tai, ką reiškia būti žmogumi“ (4), ir „evoliucinės minties biblioteka, parašyta siekiant pagilinti mūsų supratimą apie tai, ką reiškia gyventi pasiekus nušvitimą“ (281).

Jei tai tiesa, tuomet, prašau- darykite su Biblija, kas jums patinka. Ji nėra naudingesnė ar svarbesnė už bet kurią kitą žmogaus parašytą knygą. Bet koks pamokslavimas, kuris prasideda nuo tokios prielaidos, yra iš karto miręs. Jis toks pat tuščias ir besvoris kaip ir jį skelbiantys žmonės. Gailėkitės vargšo žmogaus, kuris į sakyklą žengia neturėdamas nieko kito tik žmonių žodžius. Ir gailėkitės vargšų sielų, kurios jo klausosi. Jis yra aklas, vedantis akląjį.

Garbė Dievui už tai, kad Biblija yra būtent tai, ką ji apie save sako - gyvas, patvarus, veiksmingas, pakankamas ir autoritetingas gyvojo Dievo Žodis. Tai yra didžioji nepajudinama uola, ant kurios stovi pamokslininkas.

Peter Adams: „Du didžiuosius Žodžio tarnystės pagrindus galima apibendrinti frazėmis: 'Dievas kalbėjo' ir 'Parašyta'“.

Ant to pagrindo turime dieviškąjį pavidimą: „Skelbk Žodį“.

Mes nesame pašaukti pamokslauti iš Dievo Žodžio (teminis pamokslavimas). Esame pašaukti skelbti "Žodį". Kodėl? Todėl, kad šis Žodis yra Dievo duota žinia, perduota pranašų lūpomis, tiesiogiai įkvėpta Šventosios Dvasios.

2 Petro 1, 20-21 Pirmiausia žinokite, kad jokia Rašto pranašystė negali būti savavališkai aiškinama, ²¹nes pranašystė niekada nėra atėjusi žmogaus valia, bet kalbėjo Šventosios Dvasios įkvėpti šventi Dievo žmonės.

Vienas didžiausių krikščionio pamokslininko džiaugsmų yra didingas žinojimas, kad atsivertęs Bibliją skaitai patį Dievo Žodį. Akivaizdu, kad taip Senąjį Testamentą suprato apaštalai.

B.B. Warfield „Naujojo Testamento posakiai "Pasakyta", "Šventasis Raštas sako" ir "Dievas sako" reiškia „absoliutų Naujojo Testamento rašytojų Šventojo Rašto tapatinimą su gyvuoju Dievo balsu“.“ (Peter Adams, 32)

Būtent tai Raštui suteikia tokią įtaingą jėgą!

Hebrajams 4, 12 Dievo žodis yra gyvas ir veiksmingas, aštresnis už bet kokį dviašmenį kalaviją. Jis prasiskverbia iki pat sielos ir dvasios atšakos, iki sąnarių ir kaulų smegenų, ir teisia širdies mintis bei sumanymus.

Puikus to pavyzdys Rebecca Manley Pippert pasakota istorija apie moterų Biblijos studijas, kurias ji vedė universiteto miestelyje. Ji pakvietė prie Biblijos studijos prisijungti naują merginą. Ši mergina nebuvo tikinti, gyveno su savo vaikinu ir Rebekai pareiškė, kad, jos nuomone, Biblija tėra senos istorijos, negalinčios pasiūlyti nieko svarbaus ar praktiško šiuolaikiniam pasauliui. Tačiau tą vakarą Rebeka pakvietė ją į Biblijos studiją, ir ji atėjo. Tą vakarą grupė studijavo Jono 4 skyrių, kuriame Jėzus kalbėjo su samariete prie šulinio. Grupėje buvo įprasta tekstą paeiliui skaityti kiekvienam jų rate esančiam žmogui. Nuostabios Dievo apvaizdos/numatymo dėka, kai atėjo Sue eilė skaityti, jie buvo ties **Jono 4, 16** eilute.

Jėzus atsiliepė: „Eik, pakviesk savo vyrą ir sugrįžk čia“. ¹⁷Moteris atsakė: „Aš neturiu vyro“. Jėzus jai tarė: „Gerai pasakei: 'Neturiu vyro', ¹⁸nes esi turėjusi penkis vyrus, ir tas, kurį dabar turi, nėra tavo vyras. Čia tu tiesą pasakei“.

Sue stabtelėjo, šiek tiek paraudusi ir nustebusi tarė: „Turiu pasakyti, kad tai aktualiau, nei maniau.“

Biblija - tai veiksmingas, autoritetingas, aktyvus gyvojo Dievo balsas. Man labai patinka, ką **Herman Bavinck** knygoje "Reasonable Faith" ("Protingas tikėjimas") sako apie Bibliją, kad Biblija ne tik yra Dievo įkvėpta, bet yra ir „Dievo kvėpavimas“. Kitaip tariant, šie žodžiai nėra tik istorinis įrašas apie tai, ką Dievas pasakė praityje, bet taip pat yra gyvas, dinamiškas Dievo veiksmas, kuriuo Jis kalba šiam pasauliui šiandien.

J.I. Packer, "Šventasis Raštas yra Dievo pamokslavimas."

Kiekvienas žodis yra Dievo įkvėptas, ir kiekvienas žodis atlieka tam tikrą vaidmenį šlovingame Dievo apreiškime apie Jėzų Kristų - Gyvąjį Žodį. Dievo Žodis ir yra pats kalbantis Dievas. Todėl pamokslininko užduotis ir yra skelbti, pamokslauti ir aiškinti būtent šiuos žodžius!! **Alec Motyer** yra rašęs:

„Ekspozicinis tarnavimas yra tinkamas atsakas į Dievo įkvėptą Raštą.“

Derek Thomas: Ekspozicinis pamokslavimas yra neišvengiama doktrinos, kuria mokoma, jog Raštas yra Dievo įkvėptas, pasekmė.

Jei Biblija tikrai yra Dievo Žodis, jei joje tikrai kalba Dievas, kaip tuomet aš drįstu daryti ką nors kita, o ne tik ją aiškinti? Kaip drįstu daryti ką nors kita, o ne atidžiai studijuoti tą žodį, atidžiai atkreipti dėmesį į jo istorinį kontekstą, į jo pirminę auditoriją, į jo vietą ir tikslą Dievo atpirkimo istorijoje? Jei Dievas ketina papasakoti SAVO istoriją, atskleisti SAVO tiesą ir įgyvendinti SAVO tikslus per šią knygą ir per konkretų tekstą, kuris yra prieš mane, kaipgi aš drįstu daryti ką nors kita, nei tik paklusti Dievui aiškinant ir pamokslaujant??

John Stott: „Aš teigiu, jog visi tikri krikščioniški pamokslai yra ekspoziciniai pamokslai...Ekspoziciniame pamoksle Biblijos tekstas nėra nei tradicinė įžanga į pamokslą visai kita tema, nei patogus kabliukas, ant kurio galima pakabinti pluoštą įvairių minčių, bet šeiminkas, diktuojantis ir kontroliuojantis tai, kas sakoma.“ (I Believe in Preaching)

Amen! Tai reiškia, kad pamokslininkas to Žodžio akivaizdoje yra tik tarnas. Jis yra ten, iš grynios Dievo malonės, kad paklustų jo autoritetui, atidžiai įžvelgtų jam būdingą, Dievo numatytą prasmę ir pasitikėtų jo veiksmingumu bei pakankamumu suvereniems Dievo tikslams įgyvendinti. Jis nieko neprideda prie Žodžio savo dovanomis ar įžvalgomis, kad jam "padėtų". Jis nėra tam, kad "padarytų" Žodį aktualų, prasmingą ar praktišką. Žodis yra gyvybės šaltinis - pamokslininkas yra tik kanalas, nukreipiantis tą vandenį į kaimenę.

John Calvin: „Visiems Dievo tarnams nustatyta taisyklė- jie neturi atnešti savo išradimų, bet paprasčiausiai tarsi iš rankų į rankas perduoti tai, ką yra gavę iš Dievo.“

Ekspozicinis pamokslavimas yra būtinas dėl Biblijos kilmės- ji yra pačio Dievo Žodis! Mes nesame virėjai virtuvėje - mes esame padavėjai, kurie patiekia maistą.

II. Žodžio tikslas

Ekspozicinis pamokslavimas yra būtinas, nes jis patikimai atitinka Dievo Žodžio tikslą ir jėgą. Biblija turi Dievo duotą tikslą.

Izaijo 55, 10-11 Kaip lietus ir sniegas krinta iš dangaus ir nesugrįžta, bet sudrėkina žemę, padaro ją derlingą ir duoda sėklos sėjėjui bei duonos valgytojui, ¹¹taip ir mano žodis, kuris išėina iš mano burnos, negrįš tuščias, bet įvykdys mano valią ir atliks tai, kam yra siųstas.

Jono 20, 30-31 Savo mokinių akivaizdoje Jėzus padarė ir daug kitų ženklų, kurie nesurašyti šitoje knygoje. ³¹O šitie yra surašyti, kad tikėtumėte, jog Jėzus yra Kristus, Dievo Sūnus, ir kad tikėdami turėtumėte gyvenimą per Jo vardą.

Atkreipk dėmesį į du dalykus:

1. Dievas savo Žodyje TURI dievišką, suverenų sumanymą. Jo Žodis siunčiamas su tikslu, su misija. Ekspozicinis pamokslavimas siekia ne tik perteikti teksto *prasmę*, bet ir įgyvendinti teksto **tikslus**. Kodėl autorius (dieviškasis ir žmogiškasis) tai įtraukė? Ką Dievas nori, kad mes žinotume, tikėtume, darytume? Vien egzėgezės nepakanka.

Taikomasis pamokslavimo pobūdis

- **2 Timotiejui 4, 2** skelbk žodį, veik laiku ir nelaiku, bark, drausk, ragink (visi taikomieji terminai) su didžia ištvėrme ir pamokymu.

- **1 Korintiečiams 14, 3** Bet kas pranašauja, tas kalba žmonių ugdymui, paraginimui ir paguodai.

Kadangi Šventasis Raštas yra skirtas pritaikymui, „veiksmingas ekspozicinis pamokslavimas vyksta tik tada, kai biblinis patikimumas ir įžvalgus pritaikymas yra neatsiejami vienas nuo kito. Tikro pamokslavimo skiriamasis bruožas yra Dievo tiesos priartinimas prie žmonių gyvenimų“ (Caphill, 30)

Dvi dažniausiai pasitaikančios ekspozicinio pamokslavimo klaidos:

- Gryna ekspozicija. Eilutė po eilutės, kartais žodis po žodžio, konkretaus teksto komentavimas. Visai neseniai girdėjau puikų to pavyzdį. Vyras visą pamokslą praleido "aiškindamas tekstą" - dalijosi įvairių graikiškų žodžių reikšmėmis ir gramatikos svarba. Po to jis aptarė doktrininis klausimus. Man atrodė, kad jis į sakyklą atsinešė viską, ką išmoko studijuodamas, ir užbaigė: "Tegul Viešpats laimina šį savo žodžio aiškinimą". Man nerimą kėlė ne tai, kad ten nebuvo ekspozicijos/aiškinimo, bet tai, kad tai nebuvo pamokslavimas. Jis „aiškino“, bet nepaaiškino, neperteikė teksto tiesų, kurios darytų įtaką surinkimo narių gyvenimuose. Visa, ką jis sakė buvo tiesa - bet jis nepaaiškino, kodėl tai yra svarbu. „Kas iš to?“
- „Nesenstantys principai“: Kitas populiarus ekspozicinio pamokslavimo metodas daro priešingą klaidą. Jis tekste ieško nesenstančių tiesų ar principų, kuriuos galima tiesiogiai pritaikyti šiandiniame tikinčiojo gyvenime. (Pavyzdžiui: Girdėjau, kaip vienas vyras pamokslavo iš 1 Samuelio 17 skyriaus- apie Dovydo ir Galijoto istoriją. Jis atsižvelgė į tekstą - bet ieškojo „nesenstančio principo“, kurį galėtų pritaikyti. Jis tikėjo, kad teksto „nesenstantis principas“ yra tas, kad, kaip Dovydas neišsigando Galijoto akivaizdoje, taip ir mums nereikia bijoti, kai susiduriame su „milžiniais“- su problemomis- savo gyvenimuose). Tiesa, kad mums nereikia bijoti. Biblijoje apie tai kalbama daugybę kartų. Tačiau 1 Samuelio 17 skyriuje kalbama ne apie tai. To teksto esmė yra: „Šiandien Viešpats atiduos tave į mano rankas ... kad visa žemė žinotų, jog yra Dievas Izraelyje!“

Pagrindinė „nesenstančių principų“ pamokslavimo problema yra ta, kad, panašiai kaip ir teminis pamokslavimas, jis veikia taip, tarsi Biblija pirmiausia būtų apie mus, o ne apie Viešpatį. Tie, kurie pamokslauja „nesenstančius principus“, ieško būdų, kaip įtraukti Dievą į mūsų istoriją, užuot padėję mums suprasti savo vietą Dievo istorijoje.

Tuomet klausimas, į kurį reikia atsakyti yra: koks šio teksto tikslas?? Atsakyk į klausimą „Ir kas iš to?“! Kokia buvo šios istorijos žinia pirminei auditorijai - ir kokia žinia mums šiandien, Kristaus šviesoje?

Istorija apie Dovydą ir Galijotą nėra pasakojimas apie tai, kaip įveikti savo problemas - tai pasakojimas apie didesnį Dovydą, kuris kovojo su didesniu Galijotu, su pačia mirtimi, ir dabar veda mus, naująjį Izraelį, į savo didžiąją ir amžinąją pergalę. Mes nesame pašaukti kažką „daryti“, bet kažkuo „tikėti“!

Bendrai paėmus, koks yra Dievo tikslas Jo Žodyje? Nuo to, kaip atsakysi, priklausys, kaip pamokslausi.

- Teminis pamokslavimas būtų savaimė suprantamas atsakymas, jei manai, kad Biblijos intencija yra duoti dvasinius patarimus. Tuomet tai tampa ir pamokslininko intencija - ir jis jaučiasi laisvas naudoti bet kokias Šventojo Rašto dalis, kurios jam atrodo naudingiausios šiam tikslui pasiekti.
- Tačiau ekspozicinis pamokslininkas supranta, kad didžioji Žodžio užduotis yra ne duoti patarimą, bet teikti GYVENIMĄ!

Jono 6, 63 Dvasia teikia gyvybę, o kūnas nieko neduoda. Žodžiai, kuriuos jums kalbu, yra dvasia ir gyvenimas.

Luko 4, 4 Žmogus gyvens ne viena duona, bet kiekvienu Dievo žodžiu.

Dievo duotas Šventojo Rašto tikslas yra apreikšti Jėzų Kristų nusidėjėliams, kad jie būtų išgelbėti- ne tik juos atvesti į tikėjimą, bet ir sustiprinti tikėjime. Šventojo Rašto paskirtis - ne duoti žmonėms dvasinius principus ir moralinius patarimus, bet atnešti GYVYBĘ mirusiems! Tik Žodis turi tokią galią!

2. Dieviškasis Dievo sumanymas visada išsipildo. Jis nekalba veltui. Jo žodis įvykdys tai, ką Dievas sumanė, ir sėkmingai pasieks tai, dėl ko jis buvo siųstas.

III. Dievo Žodžio jėga

Vienas iš puikių Šventojo Rašto tekstų, iliustruojančių galingą, gyvybę teikiančią Šventojo Rašto galią, yra Ezechielio 37-ajame skyriuje - Kaulų slėnio vizija. Ezechielis mato daugybę labai sausų kaulų. Dievas jo klausia: „Kaip šie kaulai gali gyventi?“ „Tu vienas žinai.“

„Jis sakė man: „Pranašauk šitiems kaulams ir sakyk: ‘Sudžiūvę kaulai, išgirskite Viešpaties žodį’ ... Aš pranašavau, kaip Jis man įsakė. Pranašaujant pasigirdo garsas, ir pamačiau kaulus judant; jie artėjo vienas prie kito. Aš žiūrėjau: ant jų atsirado gyslos, jie apaugo mėsa, ir oda apdengė juos. Bet dvasios nebuvo juose. Viešpats sakė man: “Žmogaus sūnau, pranašauk dvasiai ir sakyk: ‘Taip sako Viešpats Dievas: ‘Ateik, dvasia, iš keturių šalių ir padvelk ant užmuštųjų, kad jie atgytų’ ”. Aš pranašavau, kaip Jis man įsakė. Dvasia įėjo į juos, jie atgijo ir atsistojo ant kojų nepaprastai didelis būrys.“ Ezechielio 37, 1-10)

Tai yra Dievo Žodžio galia! Kaip mirę kaulai gali gyventi? Girdėdami Viešpaties žodį.

Ar pameni, ką Martynas Liuteris sakė apie savo patirtį Reformacijos metu? Paklaustas, kaip jam pavyko visa tai padaryti, jis atsakė: „Aš tiesiog mokiau, pamokslavau, rašiau Dievo Žodį: nieko kito nedariau. . . Žodis viską padarė.“ Broliai, Žodis tai padarys ir mūsų dienomis. Šis galingas Žodis įvykdys visus šlovingus Dievo tikslus. Pamokslaukime jį!

4 Paskaita

Bažnyčios vyresniojo įgaliojimas

1 Petro 5, 1-2

Įžanga: Mes kalbame apie tai, ką daryti, kad mūsų bažnyčios būtų sveikos ir augančios. Jau sakiau, kad du svarbiausi dalykai yra ekspozicinis pamokslavimas ir dievoti bažnyčios vyresnieji. Dabar pažvelgsime į 1 Petro 5 skyrių, kad išgirstume Dievo žodžius:

1 Petro 5, 1-3 Jūsų vyresnius raginu aš, irgi vyresnysis, Kristaus kentėjimų liudytojas ir dalyvis šlovės, kuri bus apreikšta: ²ganykite pas jus esančią Dievo kaimenę, prižiūrėdami ją ne iš prievartos, bet noriai, ne dėl nešvaraus pelno, bet uoliai, ³ne kaip viešpataujantys jums patikėtiems, bet būdami pavyzdžiu kaimenei.

Iš 1 Petro 5 skyriaus mes aptarsime, ką Biblija moko apie vyresnius (kas, kodėl, kaip).

Šį vakarą daugiausia dėmesio skirsime klausimui „kas?“ - apžvelgsime pagrindinį vyresniojo įgaliojimą ir pagrindinį pašaukimą.

Rytoj, jei Viešpats leis, daugiausia dėmesio skirsime Evangelijos ganytojo "Kaip?" klausimui - pirmiausia žiūrėsime ne į tai, ką jis turi daryti, bet *kaip* jis turi tai daryti. Kokie dalykai būdingi evangeliniam vadovavimui?

Ir galiausiai apsvarstysime biblinės vyresnybės "Kodėl?" klausimą. Kokie yra evangelinių vyresniųjų motyvai? Kokį pabrąšinimą mums suteikia Petras? Dėl ko ši tarnystė teikia džiaugsmą?

Šiame pasaulyje nėra aukštesnio pašaukimo už pašaukimą ganyti Dievo kaimenę. Taip sakau dėl kelių priežasčių.

1. Didžiulė Bažnyčios vertė

Pasaulyje nėra nieko vertingesnio už Jėzaus Kristaus Bažnyčią. Mūsų Viešpats viešpatauja visoje visatoje. Jis viską sukūrė ir Jam viskas priklauso.

„Viešpaties yra žemė ir visa, kas joje yra, pasaulis ir kas jame gyvena. Jis ant jūrų ją pastatė, ant srovių ją įtvirtino“ (Psalmių 24).

Tačiau iš visko, ką Dievas turi, bažnyčia yra vienintelis Jam priklausantis dalykas, kuris buvo nupirktas krauju- brangiuoju Kristaus krauju (Apaštalų darbų 20, 28). Kaip Petras primena savo skaitytojams 2 skyriuje 9 eilutėje, Bažnyčia yra "išrinktoji giminė, karališkoji kunigystė, šventoji tauta, ypatingi žmonės". Visame pasaulyje Gyvajam Dievui nėra nieko vertingesnio už Jėzaus Kristaus Bažnyčią!

Todėl vyresnieji turi aukščiausią pašaukimą šioje žemėje. Kas amžinybės šviesoje gali būti svarbiau už rūpinimąsi Dievo kaimenėmis, kurias Jis įsigijo Kristaus krauju?

2. Ganytojų įtaka (gera ir bloga)

Tai svarbi tema, nes ganytojai daro didžiulę įtaką (gerą ar blogą) jų prižiūrimoms avims.

Biblijoje Dievo žmonės nuolat vadinami "avimis" - ir tai nėra komplimentas. Avys yra visiškai priklausomos nuo savo ganytojų, nes jos iš prigimties yra bejėgės ir neatidžios.

Dauguma gyvūnų moka arba pasislėpti, arba pabėgti nuo pavojaus, arba savo grėsminga išvaizda atbaidyti juos puolančius. Dygliakiaulės gali šaudyti savo dygliais. Šunys gali parodyti savo dantis.

Net katės gali šnypšti ir parodyti savo nagus. Avys gali tik bliauti "bee". Beveik visi prijaukinti gyvūnai, palikti vieni laukinėje gamtoje, turi galimybę išgyventi. Bet ne avys.

"Naminė avis laukinėje gamtoje - tai iš anksto supakuotas gamtos užkandis".

Avys nuo pat gimimo yra sekėjos – be įžvalgumo! 2005 m. BBC žinių pranešimas: Turkijos piemenys su siaubu stebėjo, kaip šimtai jų avių seka viena kitą ir nušoka nuo skardžio, rašoma Turkijos laikraščiuose. Pasirodo, piemenys, paskirti stebėti avis, pusryčiavo, kai viena avis nusprendė, kad jai gana šio pasaulio, ir nušoko nuo 50 pėdų aukščio uolos- ir mirė. Apstulbusiems piemenims bežiūrint, viena po kitos 1500 avių sekė paskui pirmąją ir nušoko. Buvo pranešta, kad galiausiai žuvo tik apie 400, nes tos, kurios nušoko vėliau, nusileido ant didžiulės vilnos krūvos.

Tai juokinga istorija. Bet kas būtų, jei tu mylėtum šias avis? Kas, jei žinotum jų vardus? Tuomet būtum sugniuždytas. Aš verkiu, kai girdžiu apie Dievo avis, sužeistas ar sunaikintas dėl jų ganytojų nesugebėjimo. Aš ta skausmą fiziškai jaučiu savo kūne.

Ši juokinga istorija apie tas kvailas avis, šokančias į savo mirtį, nebėra juokinga, kai supranti, kad taip nutinka, kai piemenys nesirūpina avimis. Žmonės į dvasinę mirtį veda netikri/klaidingi mokytojai. Klaidžiojančios avys paliekamos Žodžio, kūno ir velnio vilkams. Niekas jų neieško. Sužeistos Dievo avys dažnai neturi, kas pasirūpintų jų sielomis. Ir tai siaubinga. Tai gąsdina ir siutina. Dievas davė savo avims ganytojus, kad jie jomis rūpintųsi, maitintų, globotų ir saugotų. Bet kai tiems ganytojams tai nepavyksta- avys miršta.

*Ne veltui Petras savo laišką baigia specialiu paraginiu **vyresniesiems**. Jam rūpi, kad Jėzaus Kristaus Bažnyčia, Dievo išrinktieji tremtiniai Ponte, Galatijoje, Kapadokijoje, Azijoje ir Bitinijoje klestėtų Kristuje. Jis nori, kad šiose bažnyčiose padaugėtų malonės ir ramybės, o viena iš pagrindinių priemonių, kurias Dievas paskyrė tam pasiekti, yra vyresnieji.*

I. Pareigos

„Jūsų vyresnius raginu aš, irgi vyresnysis...“

Petras aiškiai kreipiasi į tam tikrą skaitytojų grupę. Jis kreipiasi į bažnyčios vyresnius. Jis nori, kad atkreiptume į tai dėmesį. Jis „ragina“ vyresnius (parakeleo). Šis žodis turi skubumo ir autoriteto derinį. Petras nori, kad jo skaitytojai ir mes puikiai suvoktume, kaip svarbu tai, ką jis ruošiasi pasakyti.

Kas yra „vyresnysis“?

Graikų kalboje tai yra žodis *presbuteros*. Tiesioginis šio žodžio vertimas yra „senas“. Hebrajų kalbos žodis „vyresnysis“ (zaqen) yra kilęs iš žodžio, reiškiančio „barzda“ (zaqan). Istoriskai vyresnieji būdavo vyresnio amžiaus vyrai - pakankamai seni, kad galėtų užsiauginti pilną barzdą. (Džiaugiuosi, kad taip jau nebėra, nes, net jei nuo to priklausytų mano gyvybė, aš nesugebėčiau užsiauginti barzdos).

Anksčiausiai apie vyresnius skaitome **Išėjimo 3, 16**, kuomet Dievas įsako Mozei:

Eik, surink Izraelio vyresnius ir jiems sakyk: 'Viešpats, jūsų tėvų Dievas, Abraomo Dievas, Izaoko Dievas ir Jokūbo Dievas, man pasirodė ir kalbėjo: 'Aš aplankiau jus ir mačiau, kas jums buvo padaryta Egipte.

Vyresnieji buvo savo šeimų ir giminių vadovai. Jie turėjo atsakomybę būti savo šeimos pranašais, kunigais ir karaliais. (Jobas būtų geras to pavyzdys). Jie buvo viešai pripažinti Izraelio giminių ir genčių vadovai.

- Jie turėjo eiti kartu su Moze, kai šis susitiko su faraonu (Išėjimo 3, 18)
- Jie prižiūrėjo Paschą (Išėjimo 19, 7)
- Kai kurie iš jų kartu su Moze ėjo į Horebo kalną, kur matė Dievo šlovę (Išėjimo 24, 1)
- Jie prisijungė prie Jozuės ir kartu atakavo Ają (Jozuės 8, 10).
- Skaičių 11 skyriuje Dievas įsako Mozei išsirinkti 70 vyresniųjų, kurie jam padėtų vadovauti žmonėms:

Viešpats atsakė Mozei: “Surink septyniasdešimt Izraelio vyresniųjų, apie kuriuos žinai, kad jie yra tautos vadovai, nuvesk juos prie Susitikimo palapinės ir atsistok ten kartu su jais. ¹⁷Aš nužengsiu ir kalbėsiu su tavimi, paimsiu dvasios, kuri yra ant tavęs, ir suteiksiu jiems, kad jie kartu su tavimi neštų tautos naštą ir tau nereikėtų nešti vienam.

Šios pareigos/tarnyba tęsiasi per visą Izraelio istoriją. Taigi Naujame Testamente mums iš naujo nėra pristatoma vyresniųjų sąvoka, vyresnius tiesiog matome kaip natūralią ir būtiną Kristaus kūno dalį. Pirmą kartą Lukas vyresnius pamini, rašydamas apie Jeruzalės bažnyčią Apaštalų darbų 11, 30, kai Paulius ir Barnabas yra paskiriami Evangelijos misijai. Apaštalų darbų 14 skyriuje matome, kad Paulius, steigdamas bažnyčias, įšventino vyresnius.

Apaštalų darbų 14, 23 Kiekvienoje bažnyčioje su malda ir pasninku, uždėdami rankas, jie paskyrė jiems vyresnius ir pavedė juos Viešpačiui, kurį šie buvo įtikėję.

Vyresnius vėl matome Apaštalų darbų 15 skyriuje. Čia vyresnieji kartu su apaštalais susirenka spręsti iškilusio ginčo dėl to, ko reikia reikalauti iš pagonių, atsiverčiančių į tikėjimą. Naujojo Testamento vyresnieji, kaip ir jų Senojo Testamento pirmtakai, atliko dvasinio vadovavimo ir autoriteto pareigas. Taigi Laiško hebrajams autorius, rašydamas pagrįdę žydų bažnyčiai, gali be jokių paaiškinimų rašyti:

Hebrajams 13, 17 Klausykite savo vadovų ir būkite jiems atsidavę, nes jie budi jūsų sielų labui, būdami atsakingi už jas; jie tai tedaro su džiaugsmu, o ne dūsaudami, nes tai nebūtų jums naudinga.

Paulius duoda tokį patį įsakymą pagonių bažnyčioms:

1 Tesalonikiečiams 5, 12 Prašome jus, broliai, gerbti tuos, kurie darbuojasi tarp jūsų, vadovauja jums Viešpatyje ir teikia jums pamokymų.

Tokius prašymus galima teikti todėl, kad yra suprantama, jog Bažnyčios vyresniųjų autoritetas yra paties Kristaus autoritetas. Dievas duoda ganytojus/mokytojus kaip dovanas savo Bažnyčiai (Efeziečiams 4, 11), Šventoji Dvasia „padaro“ vyrus prižiūrėtojais (Apaštalų darbų 20, 28); jiems privaloma paklusti, ir jie už savo darbą atsiskaitys Dievui (Hebrajams 13, 17).

Per pastaruosius 10 metų vienas iš pabrąšinančių ženklų Amerikos bažnyčioje yra tai, kad atgimsta vyresniųjų svarba bažnyčios tarnystei. Vašingtone gyvenantis baptistų pastorius Mark Dever pradėjo atgaivinti biblinį mokymą apie tai, kaip Dievas yra numatęs ganyti bažnyčią.

Dever: „Yra daug praktinių priežasčių, kodėl bažnyčia gali turėti vyresnius. Gausus vyresniųjų skaičius gali padėti nešti pastoracinės tarnystės naštą; jie gali įnešti daug įvairios patirties, sprendžiant klausimus ir problemas, su kuriomis susiduria kiekvienas pastorius; jie gali reikalauti iš pastoriaus atskaitomybės bendros tarnystės kontekste; jie gali išgelbėti pastorių nuo daugybės klaidingų sprendimų dar prieš tai, kai jie išryškėja bendruomenės susirinkime. Sąrašą būtų galima tęsti.

Tačiau geriausia priežastis, dėl kurios bažnyčia turėtų turėti vyresnius, yra todėl, kad Naujasis Testamentas sako juos turėti. Visuose savo laiškuose, ypač pastoraciniuose, Paulius aiškiai sako, kad kiekviena Naujojo Testamento bažnyčia turi turėti vyresnius, t. y. vyrus, kurie „vadovauja bažnyčios reikalams“ (1 Timotiejui 5, 17-18). Jis pavedė Titui pasirūpinti, kad visos Kretos bažnyčios turėtų vyresnius (Tito 1, 5). Jis rado laiko ir Timotiejui, ir Titui apibūdinti, kokie vyrai turėtų būti pašaukti į šias pareigas (1 Timotiejui 3, 1-7; Titui 1, 6-9) ... Vyresnieji buvo tokie svarbūs Pauliaus mąstysenoje, kad, nors ir norėjo iki Sekminių pasiekti Jeruzalę, jis rado laiko sušaukti Efezo vyresnius ir duoti jiems paskutinį paraginį (Apaštalų darbų 20, 16-38), kurio esmė buvo raginimas būti ištikimais „Dievo Bažnyčios ganytojais“.

Ir Petras, baigdamas savo laišką, skiria laiko tam pačiam. Tiek Petras, tiek Paulius suprato, kad bažnyčios sveikata didele dalimi priklauso nuo vyresniųjų tarnystės.

II. Užduotis

„Ganykite tarp jūsų esančią Dievo kaimenę - prižiūrėkite ją“

Pagrindinė vyresniojo užduotis yra ganyti Dievo kaimenę.

Timothy Witmer: „Veiksmažodis *poimaino* yra pabrėžtas (pabrėžiamoje pozicijoje) ir įsakomąja forma, rodančia, kad, pasak Petro, ganyti kaimenę yra esminis vyresniojo darbas. (*The Shepherd Leader*, 35)

„Ganykite Dievo kaimenę, kuri yra tarp jūsų“. Tai kartu yra šios tarnystės ir pareiga, ir šlovė. Šioje vienoje frazėje slypi visos darbo pobūdis ir atsakomybės svoris.

Graikų kalboje žodis „priežiūra“ yra **ἐπισκοπέω**. Vyresnysis yra **ἐπίσκοπος** - vyskupas. Šis žodis buvo plačiai vartojamas ir pilietinėje visuomenėje. „Episkopas“ tarnavo bendruomenei panašiai kaip meras ar valdytojas. Tai buvo autoritetinga pozicija, derinama su nuoširdžiu, tėvišku rūpesčiu bendruomenei. Galvodami apie **ἐπισκοπέω**, turėtume turėti omenyje du dalykus: tikrą autoritetą ir nuoširdų rūpestį.

Du trumpi punktai:

1. „Vyresnysis“, „pastorius“ ir „prižiūrėtojas“ nėra skirtingos pareigos... tai tiesiog trys skirtingi žodžiai, apibūdinantys tas pačias pareigas. Hierarchinėje bažnyčios santvarkoje daromas skirtumas tarp vyskupo, vyskupijos vadovo ir pastoriaus, vietinės bendruomenės vadovo, pareigų. Tačiau šis skirtumas neturi jokio pagrindo Šventajame Rašte. Petras aiškiai vartoja šias sąvokas pakaitomis, niekaip jų neišskirdamas. Tiesą sakant, viename tekste Petras sujungia tris labiausiai naudojamus žodžius, susijusius su bažnyčios vyresniojo pareigomis: Presbyteros - vyresnysis, Episkopos - prižiūrėtojas ir poimaino - ganytojas. Vyresnysis tarnauja bažnyčiai ganydamas ją, kitaip tariant, rūpestingai ir su meile ją prižiūrėdamas.
2. Visi Dievo vyresnieji yra „pastoriai“. „Pastorius“ kilęs iš lotyniško žodžio, reiškiančio ganytoją - "pastorem". Kai Petras ragina vyresnius „ganyti Dievo kaimenę“, jis aiškiai turi omenyje visus vyresnius. Tarp presbiterijonų dėl to kyla tam tikra painiava, nes mes turime dvi vyresniųjų „rūšis“ - **valdantįjį** vyresnįjį ir **mokantįjį** vyresnįjį. „Valdantiejiems vyresniesiems“ lengva manyti, kad jie yra atsakingi už „priežiūrą“, o pastoriai arba mokantieji vyresnieji yra atsakingi už „ganymą“.

Tačiau toks mąstymas nėra paremtas Biblija ir veda į problemas bažnyčioje.

a) Didžioji „bendruomenės naštos“ dalis neteisingai perkeliama mokančiajam vyresniajam.

- b) Valdantiejiems vyresniesiems suteikiama dingstis išvengti aiškių bibliinių įgaliojimų.
- c) tai atima iš bendruomenės rūpinimąsi, kurį ji turėtų gauti.

Nors, kaip ir Paulius 1 Timotiejui 5 skyriuje, galime atskirti **valdančiuosius** nuo **mokančiųjų**, tiek valdantieji, tiek mokantieji vyresnieji yra pašaukti ganyti Dievo kaimenę.

Taigi, jei pagrindinė užduotis yra „ganyti“ kaimenę, jei tai yra esminis pašaukimas ir jei nesugebėjimas to padaryti yra vyresniojo klaida, tuomet turime aiškiai suprasti, ką tai reiškia. Ką reiškia būti Dievo kaimenės ganytoju? Mums dar kartą pravartu apžvelgti turtingą biblinę teologiją, kuria grindžiamas šis įgaliojimas.

Dievo žmonės yra avys. Dievas mus sukūrė kaip avis - kaip priklausomus kūrinus. 100 psalmėje raginama kelti džiaugsmingą triukšmą Viešpačiui. Kodėl? Nes „mes esame Jo tauta ir Jo ganyklos avys“. Dievo žmonės visada yra avys - jie nesubręsta į ką nors kita. Tiesą sakant, avimis būsimė visą amžinybę. Jėzus mirė ne tam, kad paverstų mus liūtais ar meškomis. Dievas savo begalinėje išmintyje nusprendė mus suformuoti kaip avis - žmones, kuriems amžinai reikės ganytojo!

Kaip Dievas pasiryžo mus padaryti avimis, taip jis pasiryžo mus vesti, pasitelkiant ganytojus: vyrus, specialiai pašauktus ir apdovanotus vesti, ganyti ir saugoti brangias Dievo avis. Vyresniojo vaidmenį gerai apibendrina Alexander Strauch savo knygoje „Biblinė vyresnybė“ („Biblical Eldership“):

- Vyresnieji valdo bažnyčią (1 Timotiejui 5, 17)
- Moko ir pamokslauja Žodį (2 Timotiejui 4, 2; Tito 1, 9)
- Saugo bažnyčią nuo netikrų/klaidingų mokytojų (Apaštalų darbų 20, 17 ir 28-31)
- Ragina ir įspėja šventuosius sveiku mokymu (patikima doktrina) (1 Timotiejui 4, 13; 2 Timotiejui 3, 13; Tito 1, 9)
- Lanko sergančius ir meldžiasi (Jokūbo 5, 14; Apaštalų darbų 6, 4)
- Sprendžia doktrinos problemas (Apaštalų darbų 15, 6). (*Biblical Elders*, 16).

Galima apibendrinti, kad Dievo ganytojai yra pašaukti vesti, maitinti ir prižiūrėti kaimenę.

Dievo ganytojai veda kaimenę. Dievo avims reikia, kad joms vadovautų. Taip visuomet buvo.

- Mozė išvedė žmones iš Egipto.
- Jozuė juos įvedė į žemę
- Samuelis vadovavo jiems prieš atsirandant monarchijai
- Dovydas juos vedė būdamas Karalius
- Nehemijas parvedė belaisvius į Jeruzalę.

Dievo ganytojai-vadovai yra konkretūs žmonės, gyvenantys tam tikru laiku ir tam tikroje vietoje, turintys viziją, aiškų, iš Dievo žodžio paimtą supratimą apie Dievo tikslus Jo žmonėms.

Mozė aiškiai suprato (Dievas jam davė šį supratimą) Dievo sumanymus jo žmonėms ir Mozė pavedė save tu žmonių vadovavimui.

Dovydas turėjo aiškų, Mozės įstatymo supratimu paremtą supratimą, koks vaidmuo jam tenka Viešpaties akivaizdoje. Jis suprato **Dievo** viziją jo tautai ir atsidavė, kad ją ten vestų.

Taip pat ir vyresnysis šiandien. Vyresnysis privalo suprasti Dievo valią bažnyčiai, suvokti, kaip Evangelijos misija turi būti vykdoma šiuo konkrečiu laiku ir šioje konkrečioje vietoje pagal Dievo Žodį, ir tada vesti bendruomenę į priekį link to. Viena didžiausių šiandieninės bažnyčios nesėkmių yra vadovavimo stoka. Trūksta vizijos, kur Dievas nori vesti savo bažnyčią, kaip bažnyčia turi dalyvauti

Dievo misijoje pasaulyje. Pastoriai ir vyresnieji yra pasiryžę rūpintis ir maitinti - tačiau dažnai nesusimąsto apie savo vadovavimą.

Dievo ganytojai rūpinasi kaimene.

Atkreipkite dėmesį, kad Petras juos ragina ganyti „**pas jus esančią Dievo kaimenę**“. Toliau jis kalba apie tuos, kurie yra jums patikėti (3 eil.). Kitaip tariant, jis supranta, kad Dievas pašaukė konkrečius žmones ir pavedė jiems prižiūrėti konkrečias avis. Tai avys, už kurias jie yra atsakingi prieš Dievą (Hebrajams 13, 17) ir kuriomis jie rūpinasi.

Vyresnieji yra pašaukti gyventi su avimis. Ganymas yra praktinė „buvimo“ tarnystė. Ji negali būti atliekama nuotoliniu būdu. Ganytojai gyvena **tarp** avių.

Aš užaugau pieno ūkyje. Mes gyvenome su tomis karvėmis. Jas šėrėme. Rūpinomės jomis. Žinojome jų vardus, įpročius ir poreikius. Atsidavėm tuo pačiu kvapu kaip ir jos.

Būtent tam ir yra pašaukti ganytojai - būti vyrais, kurie gyvena tarp avių, kad pažintų jų įpročius, poreikius, jų žaizdas.

Kodėl svarbu būtent taip jomis rūpintis? Todėl, kad jos yra brangios Dievo avys, nupirktos Kristaus krauju. Tai puiki motyvacija! Bus akimirka, kai norėsi atsistatydinti iš ganytojo pareigų. Bus konsultavimo atveju, kurie tave tiesiog išsekins. Bus drausmės atveju, kurie tave sužeis. Bus atveju, kai būsi neteisingai apkaltintas ir skaudžiai apšmeižtas. Kodėl visa tai daryti? Kam siekti/vytis avis, kurios nenori būti pavytos? Kam gilintis į žmonių gyvenimo netvarką? Kam rizikuoti susižeisti sužeistų avių spardomomis kanopomis? Kam daryti visa tai, kam esame pašaukti daryti? Nes tai yra brangios Dievo avys. Dievo žmonėms esame skolingi tą nuolatinį pripažinimą, o pačiam Dievui - savo atsidavusią tarnystę - ir Dievas tai naudoja!

Pateiksiu trumpą pavyzdį. Mūsų bažnyčioje buvo vyras vardu Ron. Ronas turėjo sunkią praeitį, daug girtuokliavimo ir pykčio, kuris pasireiškė smurtu. Būdamas dvidešimt kelių metų jis tapo krikščioniu, bet vėliau vėl įniko į jaunystės nuodėmes ir nustojo lankytis bažnyčioje. Ronas buvo labai piktas, smurtaujantis žmogus - prisipažinsiu, kad nervinausi eidamas pas jį. Buvo reali galimybė gauti nuo jo į galvą. Todėl pasiėmiau su savimi vieną iš vyresniųjų, labai stambų vyresnįjį, kurio ūgis buvo apie 2 metrus ir 10 cm, - kad padrašinčiau Roną išlikti ramiu. Susėdome su Ronu ir pradėjome kalbėtis apie jo nuodėmingą gyvenimo būdą. Jis ginčijosi su mumis, nesutikdamas beveik su viskuo, ką sakėme. Tačiau mes buvome atsivertę Bibliją. Kiekvieną kartą, kai jis bandydavo pateisinti savo veiksmus, mes rasdavome eilutę ir parodydavome jam, kas parašyta Šventajame Rašte. Parodėme jam, kad jo pyktis, gėrimas ir savęs pateisinimas neatitinka Evangelijos, paneigia jo tikėjimo išpažinimą, ir kad jam reikia atgailauti, nes kitaip jis pražus. Jis labai supyko, staiga pašoko nuo stalo ir išėjo pro duris. Jo brangi žmona verkė, o mes bandėme ją guosti. Staiga durys prasivėrė ir Ronas grįžo prie stalo. Neįsivaizdavome, ko tikėtis - bet nesitikėjau to, kas iš tikrųjų įvyko. Jis atsisėdo ir, rankose sugriebęs savo galvą, pradėjo verkti. Jis sakė: „Daugiau nebegaliu ginčytis. Biblija teisi, o aš klystu. Noriu atgailauti. Noriu pasikeisti“. Jis taip ir padarė. Jis tapo mylinčiu vyru ir džiaugsmo kupinu tikinčiuoju. Jo žmona - tokia brangi, švelni, šventoji - buvo be galo laiminga!

Dievo ganytojai maitina kaimenę. Jie pašaukti vesti Dievo avis į žaliuojančias Dievo Žodžio ganyklas ir prie gyvojo Viešpaties Jėzaus Kristaus vandens. Kaip puikiai Petras turėjo atsiminti Jėzaus jam duotą įgaliojimą, duotą po jo baisios nuodėmės - Kristaus išsižadėjimo. Tris kartus, po vieną už kiekvieną kartą, kai Petras Jo išsižadėjo, Jėzus davė Petruį pašaukimą jo visam likusiam gyvenimui - maitink mano avinėlius. Ganyk mano avis. Maitink mano avis.

Ne veltui Paulius liepia Timotiejui „skelbk žodį“. Tai maistas, kurio reikia avims. Tai žodis, kuris ne tik informuoja Dievo avis apie Jėzų - Didįjį Ganytoją, bet ir iš tikrųjų maitina jų sielas Juo! Jėzus yra Gyvoji Duona ir Vanduo, kurių avys taip trokšta.

Charles Spurgeon: „Blogai, kai žmogus gali apie pamokslininkus sakyti, kaip prie kapo verkianti Marija: 'Jie paėmė mano Viešpatį, ir aš nežinau, kur jį paguldė'.“

Dievo kaimenėje yra tiek daug badaujančių avių. Tiek daug bendruomenių, kurios trokšta išgirsti Viešpaties žodį, kurios trokšta išgirsti Mokytojo balsą, bet vietoj duonos gauna akmenis, religines frazes ir moralistinius principus, o ne malonės žodį, kuris turi galią jas išgydyti ir duoti jiems pavaldėjimą tarp visų pašventintųjų (Apaštalu darbų 20, 32).

Taigi, bičiuliai, tokį pašaukimą mums davė Jėzus Kristus, mūsų Viešpats! Ganykite tarp jūsų esančią Dievo kaimenę. Tegul Dievas suteikia mums jėgų ir malonės būti ištikimais.

5 Paskaita

Bažnyčios vyresniųjų elgsena

1 Petro 5, 2-3

Įžanga: Tapti pastoriumi lengva. Tereikia kelerius metus praleisti mokantis: parašyti keletą darbų, išmokti graikų ir hebrajų kalbas, išlaikyti keletą egzaminų, gauti diplomą ir susirasti bažnyčią, kuri norėtų suteikti jums darbo vietą. **Tapti** pastoriumi nėra taip jau ir sunku. Daug sunkiau tapti inžinieriumi ar gydytoju. Nors **tapti** pastoriumi nėra taip sunku - **būti** pastoriumi, tikru ganytoju, yra didžiausias ir sunkiausias dalykas, kurį kada nors tau teks daryti.

Vakar kalbėjome apie tai, kad nėra kito tokio svarbaus ir reikšmingo pašaukimo kaip pašaukimas ganyti brangias Dievo avis. Tačiau kartais to pašaukimo svoris būna nepakeliamas.

I. Pareigų našta

Pirmasis ganytojo darbo aprašymo punktas yra „kentėti darant gera“. Aš tai paėmiau iš pirmojo 5 skyriaus žodžio „Taigi“, arba „todėl“. Tai toks mažas žodelis, kurio lengva nepastebėti, tačiau jis labai svarbus mūsų tekstui suprasti. Jis mums sako, kad Petras čia nepradedą naujos minčių eigos. 1 Petro 5, 1 tiesiogiai išplaukia iš to, ką jis ką tik pasakė 1 Petro 4, 19.

“Todėl tie, kurie kenčia pagal Dievo valią, tepaveda savo sielas Jam, ištikimajam Kūrėjui, darydami gera.”

Nors šie žodžiai skirti visai Bažnyčiai, žodis “todėl” 1 Petro 5, 1 parodo, kad, kai Petras galvoja apie kentėjimą pagal Dievo valią, darant gera, jis galvoja apie vyresnius. Kodėl? Dėl dviejų priežasčių:

1. Nes Ganytojai pirmąją išbandymuose

Iš to kaip Petras save apibūdina, mes matome, kad jis, galvodamas apie vyresnius, galvoja apie kentėjimus.

“aš, irgi vyresnysis, Kristaus kentėjimų liudytojas”

Bažnyčios vyresnieji yra „pagalbiniai piemenys“, kurie seka Didžiojo Ganytojo, Jėzaus Kristaus, pėdomis. Būtent tokia buvo ankstyvosios Bažnyčios vadovų patirtis. Petras ir Jonas buvo vieni pirmųjų, kentėjusių dėl Kristaus vardo.

- Apaštalų darbų 4: Petras ir Jonas yra areštuojami ir atvedami prieš Sinedrioną.
- Apaštalų darbų 5: Jie vėl areštuojami- šįkart jie nuplakami.
- Apaštalų darbų 6: Steponas suimamas ir tampa pirmuoju bažnyčios kankiniu, kuris mirė dėl tikėjimo.
- Apaštalų darbų 12: Herodas nužudo Jokūbą.

Matome, kad tas pats galioja ir šiandien. Ten, kur Bažnyčia agresyviai persekiojama, vadovai paprastai patiria didžiausią persekiojimo našta. Persekiojamoje bažnyčioje būti įšventintam mokačiu ar valdančiu vyresniuoju reiškia priimti pašaukimą kentėti. Kentėjimas yra neatsiejama pašaukimo dalis.

2. Kentėjimas yra neatskiriama šios užduoties dalis

Net ir nesant persekiojimų, Dievo ganytojai patiria unikalų skausmą. Beveik galima sakyti: „Jei kartas nuo karto nepatiri skausmo dėl ganytojo tarnystės, tikriausiai tai darai netinkamai.“

a) Nuolatinis nepakankamumo jausmas

Kiekvienas sąžiningas pastorius su savimi nešiojasi nuolatinį nepakankamumo jausmą. Evangelijos tarnystė slėgs kiekvieną, kuris kreipia dėmesį, kuris jaučia to, ką mes turime daryti, svorį. Kaip Paulius sako **2 Korintiečiams 2, 16**

Juk mes esame Kristaus malonus kvapas Dievui tarp išgelbėtų ir tarp žūstančių. ¹⁶Vieniems- mirties kvapas mirčiai, kitiems- gyvenimo kvapas gyvenimui. **O kas gi yra tam tinkamas?**

Beveik kiekviena profesija pasaulyje leidžia tiems, kurie ją tinkamai atlieka, jaustis tam tikro lygio specialistais. Kai įgyji patirties ir tobulėjį savo įgūdyje, pradedi jaustis kompetentingas, kvalifikuotas ir gebantis gerai atlikti savo darbą. Tačiau ganytojo tarnystė nėra profesija, tai dieviškasis pašaukimas. Ir jei tai darai teisingai, vis dažniau jausiesi nepakankamas šiai užduočiai atlikti.

C.J. Mahaney: Buvimas ganytoju yra sudėtingas, daug pastangų reikalaujantis ir, jei tai daroma gerai, varginantis darbas. Paimkime pamokslų ruošimą. Valandų valandas sunkiai dirbi prie teksto ir kažkuriuo metu peržvelgi savo pamokslo juodrašį ir susigėsti nuo to, ką matai. Galbūt pastebi, kad esi pavargęs, sutrikęs ir šiek tiek išsigandęs. Ir kitą savaitę visa tai darysi iš naujo. Tada ateina laikas pamokslauti. Praėjus dešimčiai minučių nuo pamokslo pradžios, baisi nuojauta tarsi patvirtina, kad viskas klostosi blogai. Po pamaldų kalbi su žmonėmis, bet niekas net neužsimena apie tavo pamokslą. Net žmona, kuri nori tave padrąsinti, sako: „Na, tai nebuvo vienas iš geriausių tavo pamokslų.“

Mano mentorius Doug Felch kartą išmintingai man pasakė: „Niekada neatsistatydink pirmadienį“.

Tavo pamokslai niekada pilnai neatspindės Rašto ištraukos. Niekada nesugebėsi tinkamai atskleisti Kristaus grožio. Dažnai palikdamas sakyklą jaučiu, kad, jei iš tiesų būčiau sugebėjęs perteikti visą to teksto prasmę, visi būtume priversti kristi ant žemės veidais žemyn, garbindami mūsų Dievo šlovę ir gerumą. Tačiau vietoj to einame į fojė ir geriame kavą.

Daug kartų, rūpindamiesi avių žaizdomis, jausimės prislėgti ir visiškai neadekvatūs.

Vieną naktį, apie vidurnaktį, man paskambino sutrikęs vyras, kuris ką tik rado savo žmoną, gulinčią negyvą vonioje ant grindų. Jie turėjo 8 vaikus, dauguma jų vis dar gyveno namuose. Sally buvo tos šeimos ramstis. Ji buvo energinga krikščionė. O dabar, būdama 40-ies, be jokio įspėjimo ji mirė. Važiavau į jų namus ir galvojau - ką turėčiau pasakyti? Kas yra tinkama tokioje situacijoje?

b) Nuolatinis rūpestis avimis.

Apaštalas Paulius labai atvirai kalba apie savo ašarų *tarnystę*.

Apaštalų darbų 20, 31 Todėl budėkite ir nepamirškite, kad aš per trejus metus dieną ir naktį nepaliaudamas, su ašaromis įspėjiniėjau kiekvieną.

2 Korintiečiams 2, 4 Nes aš jums rašiau iš didelio skausmo ir širdies sielvarto, su gausiomis ašaromis...

Ir tuomet dar yra kasdienis rūpestis Bažnyčia. 2 Korintiečiams 11 Paulius kalba apie viską, ką jis patyrė tarnaudamas: kalėjimą, mušimus, bemieges naktis, šaltį ir alkį. Ir tada jis sako štai ką:

2 Korintiečiams 11, 28-29 Neminint viso kito, kas atsitinka kasdien, rūpinuosi visomis bažnyčiomis. ²⁹Jei kas silpsta, ar aš nesilpstu? Jei kas piktinasi, ar aš nedegu apmaudu?

Vaikščiodamas kartu su Dievo žmonėmis, kai jie patiria netektį, kenčia nuo širdį veriančių aplinkybių - tu taip pat patirsi sielvartą. Tu laidosi senus šventuosius - kai kuriuos iš jų, sulaukusius senatvės ir trokštančius būti su Viešpačiu. Taip pat bus širdį draskančių mylimų vaikų, brangių sutuoktinių ir per anksti mirusių tėvų netektys.

Štai kodėl Petras, norėdamas tarti keletą žodžių vyresniesiems, jiems kalba apie jų pačių silpnumą ir ragina juos ganyti Dievo avis taip, kaip verta jų pašaukimo.

II. Ganytojo elgesys: avių ganymas Dievo būdu

1 Petro 5, 2-3 Petras tiesiogiai kreipiasi į vyresnius, parodydamas jiems, kaip atrodo Evangelijos ganytojas. Čia yra trys įsakymų grupės, kuriose Petras pirmiausia įvardija konkrečią pagundą, kurios reikia vengti, ir priešingą savybę, kurią reikia ugdyti. Dievo ganytojai turi tarnauti:

- ne iš prievartos, bet noriai;
- ne dėl nešvaraus pelno, bet uoliai;
- ne kaip viešpataujantys, bet būdami pavydžiu kaimeni.

A. Ne iš prievartos, bet noriai

Dievas trokšta „norinčių“ tarnų. Graikiškas žodis ἐκουσίως (ekousios) reiškia tikslingą, sąmoningą, apgalvotą, džiaugsmingą tarnavimą.

Bažnyčios, kurioje užaugau, tradicijoje daugelis bažnyčios vyrų į tapimą vyresniuoju žiūrėjo panašiai kaip į šaukimą į kariuomenę. Vyravo nuomonė, kad niekas sveiku protu tikrai nesirinktų būti vyresniuoju, bet jei esi pašauktas, turėtum būti pasiruošęs tarnauti. Panašiai kaip ir kariuomenėje, tą dieną, kai jie buvo priimti į tarnybą, jie pradėjo skaičiuoti dienas iki kol galės išeiti.

Dievas ne to nori! Jokūbas mums sako, kad vyrai neturėtų „skubėti tapti mokytojais“ - iš gilos pagarbos darbu ir rūpesčio avimis. Tačiau vyrai **neturėtų** būti verčiami atlikti šį darbą. Dievas yra vertas, o avims yra būtinas **noriai** tarnaujantis vyresnysis.

Dievas trokšta ir nusipelnė laimingų, noriai tarnaujančių ganytojų. Ganytojai, kurie skundžiasi, daro didelę nuodėmę. Tai žeidžia Dievą. O mes būsime gundomi!

Jared Wilson: „Kova už tai, kad noriai tarnautume kaip ganytojai, iškyla kaskart, kai tarnavimas tampa sunkus.“

Kai pasipila kritika, kai sunkus darbas neduoda jokių rezultatų, kai darbas tave išvargina - lengva pasiduoti murmėjimui ir vangumo dvasiai. Tačiau negalime leisti savo širdims taip elgtis.

Jared Wilson: Tą akimirką, kai į Dievo žmones pradėdu žiūrėti kaip į problemas, kurias reikia spręsti (arba kurių reikia vengti), aš išsižadu Kristaus širdies.

Paklausk savęs: ar aš esu laimingas pastorius? Paklausk savo sutuoktinio. Paklausk savo draugų. Ir kai tavo uolumas nuslūgsta - primink sau, ko Dievas iš tavęs prašo. Jis prašo, kad tu maitintum ir vestum tuos, už kuriuos Kristus mirė. Ir kad tai darytum su džiaugsmu dėl Jo.

B. Ne dėl nešvaraus pelno, bet uoliai

Gaila, tačiau Bažnyčios istorijoje gausu istorijų apie žmones, kurie tarnauti siekė dėl savanaudiškų tikslų. Viena iš ankstyvųjų bažnyčių egzistavimo blogybių buvo keliaujančių pamokslininkų populiarumas, kurie, norėdami surinkti daugiau pasekėjų ir pasipildyti savo kišenes, žmonėms sakydavo tai, ką šie norėjo išgirsti. Tokia pati yra ir šiandien populiarūs sveikatos ir klestėjimo erezija.

„Nešvarus pelnas“ gali pasireikšti įvairiomis formomis. Galbūt neketini tarnauti dėl pinigų, tačiau yra daug tokių, kurie tarnauja dėl reputacijos, dėl pripažinimo, dėl prestižo, kai į jus žiūrima kaip į dievobaimingą žmogų, tikrą vadovą, puikų pamokslininką ir t. t.

Ši pagunda tyko kiekvieno iš mūsų. Mūsų išdidumas nori ką nors „gauti“ iš tarnavimo. Kažką sau. Kažką, ko, mūsų manymu, esame nusipelnę. To išdidumo įrodymas - nusivylimas, kurį jauti, kai negauni to, kas, tavo manymu, tau priklauso:

- kai nesulauki komplimentų, kurių, tavo manymu, nusipelnė tavo puikus pamokslas
- kai nesulauki padėkos, kurios nusipelnei už savo pasiaukojimą
- kai negauni atlygio už visas sugaištas valandas ir bemieges naktis.

Jared Wilson: „Gėdingas [nešvarus] pelnas gaunamas iš to, ką pastorius mano, kad kiti jam yra skolingi. Tai, ką jis mano, kad yra užsitarnavęs.“

Vietoje to, kad tarnautų dėl nešvaraus pelno, Dievas savo ganytojus kviečia tarnauti „noriai“. Kitas šito žodžio vertimas gali būti- „laisvai“. Laisvai nuo ko? Išsilaisvinus iš savanaudiškų lūkesčių ir privilegijų vergijos. Laisvėje tarnauti kaimenei, nes iš tikrųjų ją myli. Laisvėje pasiaukoti, negalvojant apie atlygį, nes tu myli Jėzų, ir šios avys yra Jo brangios avys.

C. Ne kaip viešpataujantys, bet būdami pavydžiu kaimene

Iš visų čia pateiktų Petro įsakymų šis gali būti pats sudėtingiausias. Graikų kalboje šis žodis yra kilęs iš žodžio „Viešpats“ ir reiškia „valdyti“. Kas nors lengvai galėtų pasakyti - argi ne tai ir turi daryti vyresnysis? Argi jie neturėtų valdyti?

Na taip, akivaizdu, kad turėtų! Tačiau **evangelinis** valdymas yra **patarnaujantis** valdymas. Būdamas vyresnysis, netampi viršinininku - tampi vyriausiuoju tarnu. Jėzus tai aiškiai parodo **Mato 20, 25-28** eilutėse, kur Jis surenka mokinius ir duoda jiems esminę pamoką, kaip vadovauti pagal evangeliją.

Mato 20, 25 „O Jėzus, pasikvietęs juos pas save, tarė: ‘Jūs žinote, kad pagonių valdovai jiems viešpatauja ir didieji juos valdo. ²⁶Bet tarp jūsų taip neturi būti. Kas iš jūsų nori būti didžiausias, tebūnie jūsų tarnas, ²⁷ir kas nori būti pirmas tarp jūsų, tebūnie jūsų vergas. ²⁸Ir Žmogaus Sūnus atėjo, ne kad Jam tarnautų, bet pats tarnauti ir savo gyvybės atiduoti kaip išpirkos už daugelį“.

Jėzus duoda vadovavimo avims pavyzdį. Mes nesame pašaukti jas valdyti, naudojant savo galią ir kontrolę. Esame pašaukti vesti jas nuolankios tarnystės pavyzdžiu - net iki mirties. Atkreipk dėmesį į Jėzaus žodžius: „Ir Žmogaus Sūnus atėjo, ne kad Jam tarnautų, bet pats tarnauti ir savo gyvybės atiduoti kaip išpirkos už daugelį“. Mes vadovaujame ne dominuodami, bet mirdami.

6 Paskaita

Bažnyčios vyresniųjų motyvacija

1 Petro 5, 4

Įžanga: Sunku būti pastoriumi. Vienas iš sunkiausių dalykų - bendruomenės lūkesčiai. Kažkas juokaudamas parašė tokį „tobulo“ pastoriaus darbo aprašymą:

Tobulas pastorius pamokslauja lygiai 20 minučių.
Jis griežtai pasmerkia nuodėmę, bet niekada neįžeidžia niekieno jausmų.
Jis dirba nuo 8 val. ryto iki vidurnakčio ir yra bažnyčios valytojas.
Tobulas pastorius uždirba 40 dolerių per savaitę, dėvi gerus drabužius, važinėja geru automobiliu ir per savaitę bažnyčiai paaukoja 30 dolerių.
Jam 29 metai ir jis turi 40 metų patirtį.
Tobulas pastorius labai trokšta dirbti su paaugliais, o daugiausia laiko praleidžia su senjorais.
Per dieną jis aplanko 15 žmonių jų namuose ir visada būna savo kabinete, kad prireikus būtų pasiekiamas.

Mums juokinga, bet iš tiesų realybės neatitinkantys bendruomenės lūkesčiai yra vienas iš didžiausių stresą keliančių pastoriaus darbo aspektų.

Ir darbas niekada nebūna baigtas.

„Nesvarbu, kiek darbo atliksi, niekada jo nepabaigsi. Niekada nepadarysi visko, ką galėjai padaryti. Niekada visų pilnai nepatenkinsi. Per trisdešimt du metus visą darbo dieną trunkantį krikščionišką tarnavimą nė karto nepabaigiau visko, kas buvo mano darbų sąrašė.“

Vakar pamatėme, kokia svarbi ši užduotis. Kristus pašaukė mus ganyti Jo avis. Tai svarbiausias pašaukimas pasaulyje. Šį rytą kalbėjome apie unikalius tarnystės vargus ir nagrinėjome Petro pamokymus dėl Evangelijos tarnystės pobūdžio. O dabar grįžtame prie 1 Petro 5 skyriaus ir nagrinėjame Evangelijos tarnavimo motyvą.

Dievo ganytojus motyvuoja didžiojo atlygio pažadas, kurį mums duoda pats mūsų Ganytojas Jėzus Kristus:

1 Petro 5, 4 „O kai pasirodys Vyriausiasis Ganytojas, jūs gausite nevystantį šlovės vainiką.“

I. „Atlygio“ kategorija

Pirmiausia norėčiau skirti šiek tiek laiko šiai „atlygio“ kategorijai apsvarstyti, nes nemanau, kad mes, „reformuoti“ krikščionys, ją gerai išmanome.

Graikiškas žodis, kurį Petras čia vartoja žodžiui „gausite“, yra įdomus, turint omenyje, kad Petras turėjo daug pasirinkimų. Petras galėjo pavartoti daugybę žodžių, kurių kiekvienas turi savitą atspalvį. Pavyzdžiui, jis galėjo pavartoti:

δέχομαι^a; λαμβάνω^c: gauti arba priimti daiktą ar naudą/privalumą, kurios iniciatyva priklauso nuo davėjo.

κληρονομέω^a: (klayronomeoh): gauti ką nors, ko neužsitarnavai, arba gauti dovaną, kuri buvo pažadėta. (Hebrajams 6, 12 „bet būtumėte sekėjai tų, kurie tikėjimu ir kantrybe paveldi pažadus.“). Tai būtų buvęs labai geras pasirinkimas.

Tačiau jis vartoja Κομίζω - (komizoh) „atgauti, gauti kompensaciją“. Tai reiškia gauti tai, kas tau priklauso, ką tau kažkas yra skolingas. Šį žodį Jėzus vartoja palyginime apie talentus. Šeimininkas, kuris išvyko ir dalį savo turto paliko tarnams, priekaištuoja tarnui, paslėpusiam savo talentą žemėje:

Mato 25, 27 „Taigi privalėjai duoti mano pinigus pinigų keitėjams, o sugrįžęs būčiau atsiėmęs, kas mano, su palūkanomis.“

Mane žavi tai, kad Petras, kalbėdamas apie vyresniesiems skiriamą atlygį, laisvai vartoja šį konkretų žodį. Jis kalba apie atlygį kaip kompensaciją už jų darbą!

Žinoma, Petras neturi omenyje, kad Dievas mums yra kažką skolingas. Jis nesako, kad mūsų darbas koku nors būdu įpareigoja Dievą mums atlyginti. Dievo šlovė pasireiškia tame, kad Jis niekam nėra nieko skolingas. Jobo 41, 11 Dievas sako:

„Kas davė man pirmas, kad jam atlyginčiau? Viskas po dangumi priklauso man.“

Tačiau Petras šį žodį vartoja sąmoningai ir įkvėptas Šventosios Dvasios. Petras nebijo kalbėti apie vyresnius, kuriems Dievas atlygina už jų darbą- jie gauna iš Dievo tai, kas jiems priklauso. Tai gana nuostabu.

Dievas ne tik yra patenkintas savo vaikų tikėjimu ir paklusnumu, kad ir kokie netobuli jie būtų, bet iš visų šių eilučių akivaizdu, kad Tėvas NORI, jog mes žinotume, kad Jis yra patenkintas! Jis nori, kad matytume Jį kaip mylintį dangiškąjį Tėvą, kuris nebijo išreikšti savo pasigerėjimo savo vaikų darbais!

Prisimenu, kai mano dukrai buvo 7 metai, ji man padarė gimtadienio atviruką ir su nekantrumu man jį padovanojo. Atsimenu, kaip jį atvertęs pamačiau, kad ten buvo neteisingai parašytas žodis. Koks būčiau tėvas, jei būčiau priekaištavęs jai dėl klaidos ir suplėšęs tą atviruką? Kas taip daro?? Ir vis dėlto kaip dažnai mes slapta manome, kad mūsų tėvas danguje yra būtent toks - nusivylęs mūsų klaidomis. Nusivylęs mūsų silpnumu. Tai netiesa.

DeYoung: „Nėra jokio teismo, kuris padarytų mus teisius prieš Dievą, išskyrus Kristaus teismą. Tačiau tiems, kurie vien malone per tikėjimą tapo teisūs prieš Dievą ... mūsų teisūs darbai ... yra nepaprastai mieli, brangūs ir malonūs Jam.“

Pavargę pastoriai turi tai išgirsti. Ar turi veikiančią teologiją apie Tėvo pasigerėjimą tavo darbu? Ypatingai vyrams yra nepaprastai stipru iš savo tėvo išgirsti: „Puikiai atlikta, mano sūnau“.

Taigi 5 skyriuje Petras aiškiai nori, kad šis atlygis būtų galinga paskata Dievo avių ganytojams.

II. Atlygio pobūdis- nevystantis šlovės vainikas

Mums nelabai gerai suprantama karūnų reikšmė ir šlovė. Tačiau romėnų ir graikų pasaulyje gyvenę Petro laiško skaitytojai iš karto mintyse galėjo susidaryti vaizdą.

„Čia panaudotas žodis ‘vainikas’ yra tas pats žodis, kuris reiškia vainiką, duodamą laimėjusiems sporto varžybas; karūną, duodamą kareiviui už narsą kovoje, arba karūną, kurią nešioja karalius. Bet kuriuo atveju tai buvo apdovanojimas už ypatingą pasiekimą.“³

Nuorodų į tokią karūną rasi visame Naujajame Testamente. Jau citavome Pauliaus žodžius 2 laiške Timotiejui 4 skyriuje.

---

³ <https://www.ligonier.org/learn/devotionals/crown-glory/>

Jokūbo 1, 12 Palaimintas žmogus, kuris išveria pagundymą, nes, kai bus išbandytas, jis gaus gyvenimo vainiką, kurį Viešpats pažadėjo Jį mylintiems.

Apreiškimo 2, 10 Būk ištikimas iki mirties, ir Aš tau duosiu gyvenimo vainiką.

Esu gana tikras, kad gyvenimo karūna nėra tiesiogine ta žodžio prasme galvos apdangalas. Tačiau jis reiškia šlovę, kuri mums bus suteikta. Tai „šlovės vainikas“. Man tai gniaužia kvapą. Kaip tokiems žmonėms kaip tu ir aš gali būti suteikta šlovė?

Ji „nevystanti“. Viskas šiame pasaulyje vysta. Grožis, turtas, sveikata, reputacija- visa tai nuvysta.

Tim Keller: „Kąkada netolimoje ateityje prie jūsų kapo susirinks keli žmonės. Jie nubrauks keletą ašarų. Pasakys keletą žodžių. O tada grįš į bažnyčią valgyti bandelių su kumpiu.“

Mūsų kūnai sunyks, bet ne mūsų karūna! Pastoriams pažadėta šlovė, kuri niekada neišblėsta. Ji išlieka per visą amžinybę.

Tai puikus dalykas, kurį verta prisiminti, ypač tada, kai darbas yra sunkus ir norisi viską mesti. Mus gali sustiprinti būsimos šlovės pažadas. Paulius 2 Korintiečiams 4, 17 rašo:

„Mūsų trumpalaikis lengvas sielvartas ruošia mums visa pranokstančią amžinąją šlovę.“

Kada mes gausime šį atlygį??

“Kai pasirodys Vyriausiasis Ganytojas...”

III. Atlygio davėjas

Laimingo, nuolankaus ir uolaus tarnavimo motyvacijos paslaptis yra Vyriausiojo Ganytojo pažinimas ir meilė Jam.

A. Yra Vyresnysis Ganytojas

Labai svarbu, kad Dievo kaimenės ganytojai nuolat tarnautų suvokdami, jog mes esame tik Ganytojo pagalbiniai piemenys, tarnaujame tik Kristaus autoritetu, tik Kristaus labui, tik Kristaus malone ir tik Kristaus šlovei. Mes esame niekas, Jis yra viskas. Mūsų pašaukimas - nukreipti žmones į Jį - tikrąjį Ganytoją ir Prižiūrėtoją.

Ganytojo tarnystėje tiek daug nerimo ir sunkumo kyla iš mūsų pačių užmaršumo. Pradedame žiūrėti į bažnyčią kaip į savo bažnyčią, į šias avis kaip į savo avis. Bandant viską išlaikyti, kad nesubyrėtų, bandant statydinti bažnyčią- mus slegia viso to svoris. Vienas didžiausių profesinių pavojų tarnavime yra pasitikėjimas savimi. Labai lengvai gali atrodyti, kad viskas priklauso tik nuo tavęs. Juk tu esi tas, kuris kasdien dirba, vienintelis apmokamas darbuotojas, dirbantis pilnu etatu. Tu atlieki didžiąją darbo dalį. Atrodo, kad surinkimas tikisi, jog tu padėsi bažnyčiai augti.

Geriausia dovana, kurią gali duoti sau ir savo avims, yra nuolatinis priminimas, kad ne tu esi vyriausiasis ganytojas - Jėzus yra.

Jėzus neprašo mūsų statyti Jo bažnyčią. Jis pats ją stato.

Jėzus neprašo mūsų išlaikyti bažnyčią kartu - Jis ją laiko.

Vyriausiojo Ganytojo egzistavimas reiškia, kad pastoriai turi Ganytoją. Tai tikrai gera žinia tokiems ydingiems vyrams kaip mes.

Jared Wilson: „Jei reikėtų apibendrinti mano maždaug 20 metų, praleistų bažnyčios vadovavimo pareigose, sakyčiau, kad tai yra puikus nerangumo, kvailumo ir atviro idiotizmo įrašas, pertraukiamas trumpų atsitiktinių kompetencijos akimirų ir visiškai užgožtas Dievo malonės Kristaus meilėje.... Štai pastoriaus pateisinimas: dėl Kristaus tobulo darbo tavo labai tavo nesėkmės, kasdienis nerimas, nenoras, stresas, tavo nuodėmė, sudužimas, nesugebėjimas, neišmanymas, baisumas, gailėjimasis, išdidumas ir arogancija neprilygsta giliai ir pastoviai Dievo malonei, suteiktai tau prieš laikų pradžia, dabar ir per amžius.“

Petras žinojo, kas yra nesėkmės: jis tris kartus išsižadėjo Jėzaus, Paulius jį barė už tai, kad Galatijoje negyvena pagal Evangeliją. Petras buvo ydingas pastorius. Tačiau jį išgelbėjo Didysis avių Ganytojas. Jėzus už jį atidavė savo gyvybę. Jėzus nuėjo iki kryžiaus ir ten mirė, prisiimdamas Dievo rūstybę už Petro nuodėmę ir prisikeldamas iš numirusių dėl Petro išteisinimo. Koks Gelbėtojas! Tada Jis įšventino Petrą į tarnautojus. Jonas mums pasakoja šią istoriją Jono 21 skyriuje.

Kaip žinai, Jėzus uždavė Petrai tris klausimus - po vieną už kiekvieną kartą, kai Petras Jo išsižadėjo. Tačiau pirmasis klausimas yra sunkiausias. Jie visi skamba vienodai, bet pirmasis yra unikalus. „Simonai, Jonos sūnau, ar myli mane labiau už šituos?“ Ar matai, ką Jėzus čia daro? Jis sako:

„Simonai, Jonos sūnau, ar, atsižvelgdamas į savo trigubą paneigimą, vis dar tvirtini, kad esi didžiausias mokinyš, labiau atsidavęs už kitus vyrus? Ar vis dar nori primygtinai tvirtinti, jog tu mane myli labiau nei šiuos vyrus? Ar vis dar pasitiki savimi?“

Senasis Simonas būtų pasinaudojęs proga save išaukštinti. Tačiau senasis Simonas mirė, kai Jėzus buvo nukryžiuotas, o naujasis Simonas gimė, kai Dievas prikėlė Jėzų iš numirusių. Ir naujasis Simonas buvo palaužtas demaskuojančios meilės ir išgydytas atleidžiančios Jėzaus, Vyriausiojo Ganytojo, malonės. Naujasis Simonas pagaliau suprato, kodėl Jėzus atėjo - numirti už nusidėjėlius, net už tokius didelius, beviltiškai blogus, nevertus nusidėjėlius kaip Petras. Ir jis tegalėjo pasakyti: Viešpatie, Tu viską žinai. Tu žinai, kad aš Tave myliu.

Jei norime būti tikrai naudingi Jėzaus Kristaus Bažnyčiai, mums būtina suvokti šią Evangeliją ne kaip teologiją ar teoriją, bet kaip būtiną mūsų gyvenimo tikrovę. Mūsų žmonėms nereikia matyti dvasinės sėkmės istorijos. Jiems reikia matyti galingą Gelbėtoją ir žmogų priekyje, kuris kasdien, stipriai, primygtinai ir džiugiai remiasi Juo.

Mūsų denominacijoje, kai vyras įšventinamas ir paskiriamas pastoriumi, jo prašoma atsakyti į 8 klausimus. Visi jie labai geri ir tinkami. Tačiau Jėzus užduoda tik vieną - tris kartus: „Ar myli mane?“ Tai nereiškia, kad teologinis išsilavinimas nėra svarbus. Jėzus trejus metus mokė Petrą ir kitus Dievo karalystės doktrinų. Tai tik reiškia, kad teologinio išsilavinimo nepakanka Dievo kaimenės ganymo užduočiai atlikti. Esminis klausimas tiek išgelbėjimui, tiek vaisingai tarnystei yra – „Ar tu myli Jėzų?“

Ar iš tikrųjų, ar tikrai mane myli? Turime sugebėti atsakyti: „Taip, Viešpatie, Tu žinai, kad aš Tave myliu.“ Tuomet išgirs Gelbėtoją sakant: „Ganyk mano avis“.

Argi ne nuostabu, kad Jėzus tave pažįsta ir vis dar myli? Pažįsta tave ir vis dar kviečia atlikti šią labai garbingą užduotį? Argi tavo įšventinimas į Evangelijos tarnus nėra vienas didžiausių tau žinomų malonės ir meilės įrodymų?

Tai yra esminis dalykas, nes būtent tai tau suteiks jėgų, ištvėrėms ir džiaugsmo ganytojo tarnystėje. Kažkas yra pasakęs: „Bažnyčios vyresniojo tarnystė trykšta iš Dievo malonės ir teka Jo garbei“.

Jei myli avių Ganytoją, su džiaugsmu atsiduosi ir meilei avims.

Ta pati malonė ir meilė, kuri tave pašaukė, vieną dieną tau ir atlygins.

Jei Dievas pašaukė tave ganyti Jo avis, nepamiršk Jo pažadėto atlygio! Neužmiršk ateinančios dienos, kai pasirodys Vyriausiasis Ganytojas. Mes, tu ir aš, Jam atsiskaitysime už avių ganyimą. Tačiau, jei dirbame Evangelijoje, ilsimės Evangelijoje, vedame Jo avis gerti gyvojo vandens ir valgyti gyvosios Evangelijos duonos, mums nereikia bijoti tos dienos. Galime laukti tos dienos- ne tam, kad girtumėmės savo darbais, bet tam, kad šlovintume Jo darbus.

Ar gali įsivaizduoti, koks tą dieną bus jausmas pamatyti Kristaus nuotaką, visus tuos žmones, kuriems tarnavai su tokiu savo silpnumu- dabar tapusius tobulais- ir žinoti, kad tau tame teko mažas, bet labai svarbus vaidmuo?

Tedega tavo širdis tos dienos laukimu.

Hebrajams 13, 20-21 Ramybės Dievas, amžinosios Sandoros krauju išvedęs iš numirusių didįjį avių Ganytoją- mūsų Viešpatį Jėzų, ²¹teišstobulina jus kiekvienam geram darbui, kad vykdytumėte Jo valią, Jam veikiant jūmyse, kas Jo akims patinka per Jėzų Kristų. Jam šlovė per amžių amžius! Amen.

Paul Allen: „Tai šlovingas pažadas ištikimiems pastoriams sunkiose situacijose. Jis skirtas motyvuoti tave tarnystėje. Jis skirtas atkaklumui ugdyti. Jis turi išvystyti uolumą. Jis turi sukelti norą. Jis skirtas sukurti pavyzdingą gyvenimą ten, kur esi, apkasuose. Gyvenimas yra trumpas. Karūna yra didinga.“⁴

---

⁴ <http://pastorpaulallen.blogspot.com/2016/02/what-is-unfading-crown-of-glory.html>